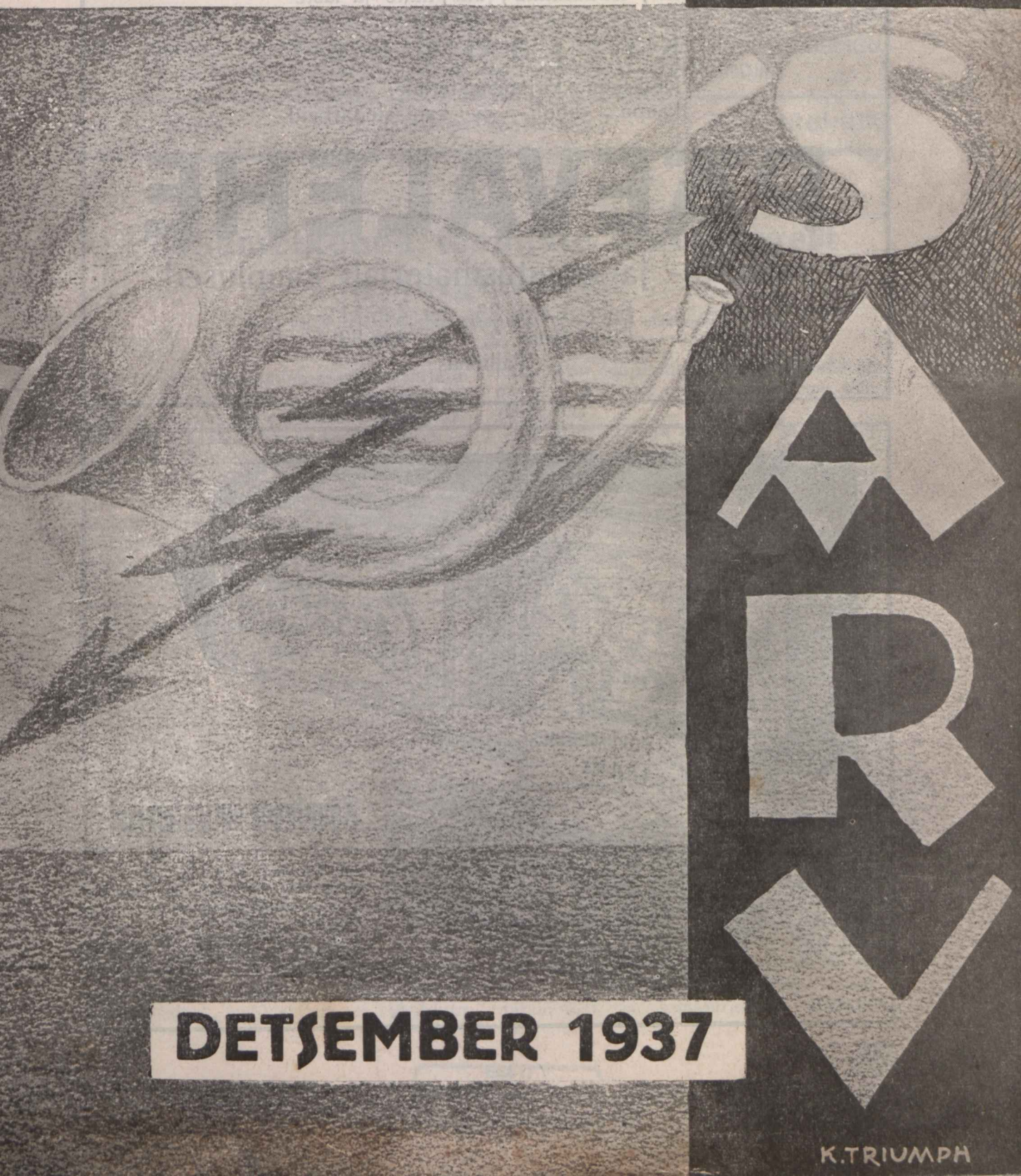

POSTI

DETSEMBER 1937

K. TRIUMPH

Müüme isikutele ja asutistele
võistlemata hindadega!

Rikkalikus valikus
ilu-, teaduslikku-, jutu-, näite- ja laste-

kirjandust

Kõiksugu kirjutusmaterjale, paberi-
kaupu, kooli- ja kantsleitarbeid

PÄEVALEHE

raamatu- ja kirjutusmaterjali kauplused

Suur Karja 23, tel. 446-11

Pikk tänav 2, „ 428-83

Tallinnas

Mõnuledes suitsetamisel

on hea tubaka iga tõmme võ-
luv nauding. Kui juba suitse-
tate, siis tehke seda nautides!
E. T. K. originaalsete paberossi-
tubakate tarvitamisel veen-
dute, mis tähendab mõnuga
suitsetamine ja miks neid eelis-
tatakse.

POSTI- JA RAADIOTEENIJATE AJAKIRI

POSTI-, TELEGRAAFI-, TELEFONI- ja RAADIOTEENIJATE AJAKIRI
POSTI-, TELEGR., TELEFONITEENIJATE KUTSEÜHINGU, TEHNILISE ALA TEENIJATE ÜHINGU
ja TALLINNA PEAPOSTKONTORI AMETNIKE KOGU HÄÄLEKANDJA

Nr 12 (53)

18. detsembril 1937

5. aastakäik

Postiametkonna teenijate ametijärgest ja kõrgendust

RIHO VIILUP, P.-t.-t. teenijate Kutseühingu keskuhatuse abiesimees

Oodatuid suursündmus postiteenijaile igaaastases tegevuses on teenistuses kõrgendamine. See on mõistetav, kuna kõrgendusega kaasub majanduslike hüve — suureneb ju koos kõrgendusega teenistustasu. Teiseks saavad kõrgendatud teatava eneserahulduse, teadmuse, et nende aastaid kestnud töö on leidnud kõrge-
mal pool — juhtkonnas — hindamist. Ja kes ei ootaks väikesepalgalisest postiteenijaskonnast oma majandusliku olukorra parandamist või ei oleks huvitatud oma töötulemuste hinnanguist?

Sellest ka suur huvi kõrgenduste vastu.

Osavõtnuna teenijate (ametnike) esindajana k. a. 18. ja 19. juunil kõrgenduskomisjoni tööst, pöörduakse sageli minu poole küsimusega, kuidas see tegevus sünnib. Esmajoones pean nentima, et personaalselt kõrgenduskomisjoni tegevus, nagu muugi ametkonna sisetegevus, on salajane ja ei kuulu avaldamisele. Kes kõrgenduse said on avaldatud „Postisarves“ nr. 7/8. Olen aga täheldanud (tähele pannud), et nendes pärimistes ei tuntiagi huvi isikulise kõrgenduse, vaid kõrgenduse toimingu enese vastu. On ju küll „Administratiivala juhtnööride“ § 292—295 avaldatud need üldised kõrgendamise põhimõtted, samuti „Töökorraldamise juhtnöörides“, kuid sellega ei rahulduta,

kuna tänu seniilmunud muile juhtnöörele ollakse harjunud asjasse süvenema põhjalikult.

On seepärast ka mõistetav, et tahetakse teenijaid lähedalt puutuvat ala — kõrgendust — tunda lähemalt. Neil kaalutlusil ei ole vahest kuritegu, kui, osavõtnuna just teenijate huvide esindajana sest tegevusest, püüan allpool mõnerealiselt oma tähelduse piires selgitada mõnd küsimust sel alal. Üldised kõrgendamise põhimõtted on esitatud „Administratiivala juhtnööres“ — nende siin esitamine oleks tarbetu. Põhimõtete kohta üldiselt võib ütelda, et need on väga vabameelsed — poolte huvid on juba teenija töökohast alates võrdselt esitatud ja arvestatavad. Nende põhimõtete väljatöötajale ja rakendajale peab ütleva komplimendi — paremini saaks vaevalt talitada. Adm.-ala juhtnööride rakenduse suhtes peab ütleva, et sealseid põhimõtteid kasutatakse täies ulatuses. Mitte küll nii, nagu olen kuulnud mõnd kaasteenijat arvestavat: et „Administ.-ala eksam annab 1 „šansi“, inglise keel — 2, prantsuse keel 3 ja iga samas järgus teenitud kolmaastak 1 „šansi“. Selline arvestus on vale. Kõrgenduse kandidaatide otsingul lähtutakse eeskätt töötulemuste (oskuse) ja käitumise hinnangust — atestatsioonist ja samajärguliste teenijate

atestatsioonilehtede järjestusest asutise ülema ja teenijate esindaja poolt. Alles võrdsete samajärguliste kandidaatide puhul tulevad arvestamisele „šansid“ — näit. kui teine teisest asutisest. Sellise mooduse kasutamise vastu ei saa vaielda, sest tunneb ju asutise ülem oma teenijate võimeid paremini ja on kurb tõsiasi, et kas või kõrgema haridusega, kõiki „šanse“ omav teenija ei pruugi sugugi olla oma järgus parim töötaja. Kuigi seejuures tundub nagu, et siin ei arvestata hulka pingutusi ja energia kaotust, mis kulutatud hariduse omandamiseks ja eksamite sooritamiseks. Ometi on õigem hinnata tööd ja mitte talitada tunnete järele. Muidugi komisjoni tegevus siin on vaid eeltöö — kandidaatide otsimine ja esitamine. Kõrgendus tegelikult kuulub ametisse määrava ülema — käesoleval juhul Postivalitsuse direktori — pädevusse, kes esitatud kandidaadest kõrgendab oma tõekspidamise ja arvestuse kohaselt.)*

Nüüd kõrgenduste arvulisest külast.

Ametijärgude arv määratakse „Riigiasutiste ametnikkude koosseisude seadusega“. Jälgides rea aastaid noid arve, nähtub, et kõrgemad järgud on rida aastaid püsivad. Varieeruvaks on vaid 4. järgu ametnikkude arv, mis suureneb või väheneb vastavalt koosseisude kujunemisele.

*) Tegelikult peab direktor komisjoni järjekorras kinni — peale mõne üksiku erandi.

sele. Nii näiteks: vanemaid ametnikke 42; 1-a j. am. — 60; 1-b j. am. — 67; 2-a j. am. — 59; 2-b j. am. — 106; 3. j. am. — 212. Erandi moodustas sel aastal vaid vanemate ametnikkude arv, mis suurenes 6 võrra, s. o. 42-lt — 48-le. Seepärast ka kõrgenduste suurem arv käesoleval aastal. Iga järgu koosseisuline arv (42, 60, 67 jne.) jagatuna ametkonna normide kohasele ametnikkude (vastaval juhul postiljonide) arvule annab protsendi mille võib teatud järk iga asutise koosseisust moodustada. Siin ongi vastus noile kaasteenijatele, kes pead murravad, miks ühes asutises nii ja teises nii palju järske on, ning vahel öeldakse, et ses asutises on järkude arv „täis“, mispärast kõrgendusi ei saa.

Jälgides rea aastate kestel toimunud kõrgenduste märkmeid avastus huvitav näht: vaatamata ametkonna töökoguse ja isikkonna pidevale suurenemisele järjekindlalt väheneb kõrgemate ametijärgude %. Nii näiteks: asutises 1935. a. 99-ametnikulise koosseisu juures oli 1-a j. ametnikke 9,4%, 1-b j. am. 10,7% jne. Samas asutises 1937. a. 108-ametnikulise koosseisu juures 1-a j. ametnikke 7% ja 1-b j. am. 7,9%. See on ju loomulik, kuna vaatamata koosseisude suurenemisele järkude arv jäi endiseks. Siit, senise olukorra edasi püsites ja praeguseni kestnud töö suurenemise pidevalt jätkudes, oleks rea aastate pärast vahest tähelepanu vääriv juhuse kohata mõnd 1-a j. ametnikku. Olen püüdnud senise ameti-

HÄID PÜHI ja õnnerikast uut aastat

soovib kõigile „Postisarve“
lugejaile, kaastöölisile ja
kuulutajaile

„Postisarve“
toimetuse ja talituse

Soove aastavahetusel

Soovin, et kõik P.-t.-t. teenijate Kutseühingu liikmed, tegelased ja suur hulk neid kaasteenijaid, kes veel ei ole leidnud tarvilikuks liituda kutseühingu tegevusega, et nad kutseühingu üritusi võtaksid südameslähedasiks asjaks.

Kutseühingu tegelased peaksid püüdma teha seda, mis on kõigile liikmeile kasulik ja mis on kooskõlas üldsuse huvidega.

Meie kutseühingu tegelased peaksid teadma, et ilusate sõnadega ei jõuta kaugele, on tarvis ka ilusaid tegusid. Selleks tahet, sitkust ja julgust.

Elu tõelisus on see, et raskused, mis ei murra, need karastavad.

Eelseisvateks jõulupühadeks ja uueks aastaks soovin rahu, õnne, tervist ja jõudu meie kutseühingu liikmeile ja tegelasile.

Jaan Uusalu,

P.-t.-t. teenijate kutseüh. keskuhatuse esimees.

järgkude arvu kujunemise aluse suhtes selgust saada, kuid senini pole see õnnestunud. Jääb nagu mulje, et need arvud on lihtsalt juhuslikult kunagi koosseisudesse võetud. Meie ametkonna haldurid (administraatorid) on teinud tohutu töö ratsionaliseerimise ja töönormamise alal. See on töö, mille tähtsust me erakäitised vast nüüd oskavad hinnata ja on asunud selle teostamisele. Oleme riigis ainulaadsemaid ametkondi oma töökorralduse suhtes — iga aasta on meil väheste vaevaga selge töökujunemine ja isikonna arenemine. Seejuures aga tundub nagu ajast mahajäänuna, et juhuslike arvudega määratakse üksikasjalikult normitud töö teostajate ametijärgud. Meil on olemas täpsad andmed (niivõrt, kui seda üldse võimaldab statistika) kõigi alade tööhulga kohta. Ka on avaldatud „Töökorralduse juhtnõuete“ § 94 põhimõtteline töö lahutus vastavalt ametijärgede, arvestades vastutuse suurust ja tövilumuse nõudeid. See järgi meie teenijad jaguneksid:

a) juhtkond (ülemad, abid), kusjuures vähemate asutiste juhid sooritaksid ka liik b all ette nähtud töid, täie töökoormatuse saamiseks.

b), c) ja d) — kolm liiki ametnikkude töid jaotatuna vastutuse, erioskuslike ja vilumuse nõuete kohaselt ja

e) postiljonid.

Selle jaotuse kohase tööhulga kindlaks tegemine, vastavalt igale liigile, ei peaks meie statistika juures kuigi raske olema. Samuti ei peaks raske olema vastavalt iga liigi tööhulgale kindlaks teha üleriiklikku iga liigi ametnikkude arvu. Nii rakendades töökorralduse juhtnõuete esitatud põhimõtted, saaksime kindlasti ametijärgkude arvu vastavalt tegelikule tööle, mis oleks kõigiti õiglane, selge ja võrreldes praeguste arvudega kindlasti moodustaks sootuks teise pildi. Senises ametnikkude koosseisus 3. + 4. järgu ametnikkude arv moodustab ca. 50% am. üldarvust. Kui vaatleme aga tööstatistikat, siis neile järele omistatud tööhulk moodustab vast 10% üldisest postiametkonna tööst. Nagu eelpool kirjutasin, on senini meie ametnikkude koosseisude arvus varieeruvaks olnud vaid 4. j. ametnikkude arv. Vaadeldes aga ametkonna töö kujunemist näeme, et 3. ja 4. järgule omistatud töö tõus moodustab vaid murdosa üldisest töö suurenemisest. Nii näiteks „Postiametkonna tegevust“ 1935/36. a. (Posteli väljaanne) jälgides näeme, et võrreldes 1934/35. a. on kirja-postisaadetiste üldarv tõusnud 9,2%, kohtkõned 13,5%, posti jooksvate arvete operatsioonid 25,5%, sisemaa kaugekõned 24,2%, raadioringhäälingu

kuulajate üldarv aga hoopis 55,2%(!). Neist näitena esitatud töist aga kuuluvad töökorraldusse juhtnõrde põhimõtetel 3. ja 4. järgu am. toimetada vaid kirja-postisaadet. operatsioonid, margimüük ja kohtkõnede võimaldamine, missugused tööd oma lihtsuse tõttu omavad madalat eksivalenti ega moodusta kuigi suurt % üldisest töö tõusust. Samaaegse töösuurenemise tõttu, kui ma ei eksi, suurendati meie koosseisu vaid 12 4. järgu ametniku võrra. Ometi töö suurenedes suurenes ka vajadus töö juhtide ja suurema vilumusega ametnikkude järgi. Kui siin näitena tuua üht suuremat puutõöstust, siis oleks talitatud umbes nii: töö on suurenenud treialite ja peennikerdajate tööalal. Töökoormatuse vähendamiseks suurendati aga sama tööstuse saeveskis palgiveeretajate arvu. On ju üldine tõsiasi, et tööd algav 4. järgu ametnik ei ole veel töötaja — tal pole selleks vajalist vilumust. Tööraskus lasub, esialgu vähemalt, ikka vanemate vilunud teenijate õlul, kel pole ses suhtes aga mingit kompensatsiooni, kuigi vastutus üha suureneb. Nende näidete varal vahest olen suutnud selgitada senise järkude komplekteerimise ebakohasust ja ka seda, kui teretulnud oleks siingi läbiviia seoses ratsionaliseerimisega avaldatud põhimõtted. Ka järkude komplekteerimine rajaneb siis teadlikule põhimõttele — oleks kõigile arusaadav, selge.

Kasutades tööiseloomule vastavat ametijärkude komplekteerimist kujuneks ümber ka üksikute asutiste ametnikkude komplekteerimine — see ei sünniks enam mitte asutise arvulise suuruse vaid töö iseloomu alusel, mis kõigiti õiglasem — „õige mees õigele kohale“.

Ümber korraldades kindlasti kujuneks järkude arvuline vahekorrad teissuguseks — kindlasti suureneks kõrgemate järkude arv madalamate arvel. Seega suureneks ka paljude teenistustasu ja tõuseks palga keskmine, mis senini

on olnud allpool riigiteenijate keskmist. Seoses käesoleva a. kevadel teostunud teenistusvanusetasu ja arstiabikrediidi tõstmisega ajakirjandusele antud informatsioonist selgus, et riigiteenijate palga keskmine (palk + teenistusvanusetasu) oli 1930/31. a. 90 kr. ja 1396./37. a. 94 kr. (vt. „Ues Eesti“ 19. III 37. a. lk. 7.) Samaaegselt postiteenijate keskmine palk oli 84,66 kr. ja 87,93 kr. (keskmine on saadud tegelikule palgale + teenistusvanusetasule kulutatud krediit jagatud ametkonna teenijate arvuga.)

Kuigi on väidetud, et meie ametkonna tööaluste ja töökoosseisu erinevuse tõttu me ei tohi oma ametkonda võrrelda teistega — ometi me teenijate hariduslik ja ettevalmistuslik kvaliteet on võrdne muude ametkondade teenijaiga (välja arvatud vahest kohtuministerium, Riigikontroll). Seepärast on ka loogiline, et tasudki peaksid olema keskmisel pariteedil.

Meie palkade madalseisu ja kõrgenduse küsimused on järjekindlalt olnud kongressidel kõneaineks. Viimaselgi kongressil püüti asjale leida lahendust kõrgemate järkude suurendamisega vähemate arvel, missugune resolutsioon ka vastu võeti.

Nii käesolevas kirjutises avaldatud põhimõtteid teadlikult laiendades, edasiarendades ja rakendades saabuks vahest lahendus ka kaua aega kongressidel paevakorras olnud küsimusele.

Eeltoodud asjaolusid kaalus ka kutseühingu keskjuhatuse ja tegi Postivalitsusele esitise paludes kaaluda praeguste ametijärkude korraldamist ja vanemate ning keskmiste järkude arvu suurendamist. Jääb vaid loota, et meie kogenud ametkonna juhid eesotsas hr. direktoriga ei keeldu rakendamast oma energiat ses töös. On ju ikka toetatud ja aidatud lahendada heatahtlikult teenijate põhjendatud küsimusi ja ka käesolevas kirjutises toodu peaks seda olema.

Palume lugupeetavaid lugejaid tellida „POSTISARVE“ võimalikult veel vanal aastal, et saaksime määrata ajakirja tiraaži järgneva aastaks ja et vältida hilisemate tellijate ilmajäämist esimestest numbritest.

TALITUS.

MORSE TELEGRAAF 100-AASTANE

4. septembril 1837. aastal anti maailmas esimest korda edasi telegramm ameeriklase S. Morse (joon. 1) poolt konstrueeritud aparaadi abil ja Morse enda poolt koostatud leppemärkide näol. Seega on käesolev aasta telegraafi 100-aastane juubeliaasta ja sel puhul lubatagu siinkohal mõne reaga lähemalt tuletada meelde seda sündmust.

Telegraafi isa Samuel Finley Breese Morse sündis 27. aprillil 1791. aastal Charlestownis, Ameerika Ühendriiges. Tema isa oli tuntud koolimees, kes kirjutas raamatuid maadeteadusest. Kooli lõpetanud, andus Morse maalikunstile, milles end täiendama sõitis 1810. a. Londoni. Kolme aasta pärast pöördus ta Ameerikasse tagasi. 1822. a. võttis ta osa maalikunsti akadeemia asutamisest New-Yorgis ja sai nimetatud akadeemia esimeseks direktoriks, pidades loenguid kujutava kunsti üle.

Morse tegeles ka kujuraiujana. 1829. a. sõitis ta veel kord Euroopasse ning sealt tagasisõidul 1832. a. laeval pikal ookeanisõidul vestles pikemalt kaasreisija doktor Jacksoniga. Jutt kaldus ka elektromagnetilistele nähetele, sest Jackson oli Pariisis Sorbonne'is kuulunud ja näinud katsetusi elektromagnetite tegevusest.

Sellel ookeanisõidul tekkiski Morsel elektromagnetilise telegraafi konstrueerimise idee.

Joon. 2 näeme tema poolt konstrueeritud esimese elektromagnetilise telegraafi-aparaadi skemaatilist kujutust. Puust raami külge oli riputatud samuti puust pendel B, mille keskmise osa külge kinnitati raudankur C, alumise otsa külge aga pliiatsi teravik K. Võtme A abil patareist Pa lülitatud vool läbides elektromagneti D mähise magnetiseeris viimase, mis selle tõttu tõmbas enda külge ankru C; pliiatsi teravik K kirjutas sel hetkel märgi all asetsevale paberilindile, mis liikuma pandi kellamehhanismi M abil. Jõuallikaks oli raskus H.

3 aastat hiljem, s. o. 1840. a. andis Morse oma aparaadile nii viimistletud

konstruktsiooni, mis võimaldas juba enam-vähem stabiilselt telegrafeerida. Iseloomustuseks olgu märgitud, et selle aparaadi elektromagnet kaalus tervelt 5 puuda, elektromagneti mähiste läbimõõt 3,5-tollilise kõrguse juures oli 18 tolli; mähiste traat omas samasuurt pikilõiget nagu välisliini traat.

Sam. F. B. Morse.

Esimene telegraafijaamade vaheline ühendus loodi Washingtoni ja Baltimore vahel. 1843. a. sai Morse oma leiutise eest autasuna Ühendriikide Kongressilt 30.000 dollarit, mis võimaldas tal alustada intensiivset tööd elektromagnetiliste telegraafiühenduste ehitamiseks. Huvitav on märkida, et Morse ettevõtlikkuse suurel määral paralüseerijaks oli tolleaegne Ameerika kindralpostmeister Johnson, kes eeskätt just oleks pidanud soodustama telegraafi levikut.

1844. a. tegi Morse ettepaneku ookeanialuse telegraafikaabli panemiseks üle Atlandi ookeani Ameerika ja Inglismaa vahele. 1857. aastal alustatigi nende töö-

RIIDEKAUPLUS N. TELISTE

TALLINN, VIRU 10. TELEFON 450-93

Suurimas valikus:

Aknakardinaid: tüll, filee ja vuaal ●

Kleidiriideid: siidi, villased, puuvillased ●

Pesuriideid: laua-, voodi- ja ihupesu ●

Voodivaipu: vateeritud, villased, flanell, tüll ja pikee ●

Supel- ja hommikmantliriideid:
frotte, shenille, flansh jne.

Müük 6-kuulise järelmaksuga

Omades kirjutusmasina

ROYAL

omate parima

V-d Loun & Schitikov

Tallinn, Niguliste tän. 18. Telefon 434-37

ELEKTRIÄRI

K. THOMSON

TALLINN, VENE T. 13. TEL. 432-70

Georg Stude

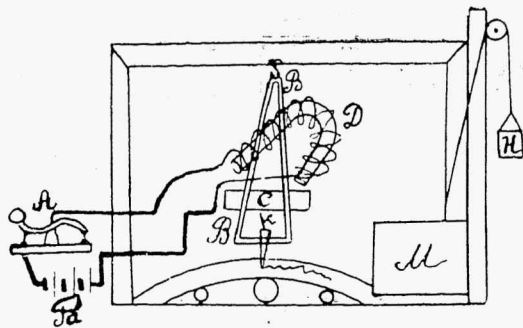
TALLINN

Pikk t. 16

Tel. 442-76

dega laevalt „Agamemnon“, millel viibis ka Morse-ise. Kaabel katkes 4-dal miilil. Alustati uuesti — katkes jällegi 226 miilil. 1858. a. alustati uuesti, see kaabel katkes poolel teel. Kuid Morset, kes oli nende katastroofide otseseks tunnistajaks, see ei heidutanud. Lõppeks pärast suuri pingutusi ja rahalisi kulutusi õnnestus ookeanialuse kaabli panek ja esimene sõna anti telegraafi teel üle Ameerikast Inglismaale. Ent siis selgus, et kaabli konstruktsioon ei olnud siiski rahuldav. Isolatsioon nõrgenes, üle antavad signaalid sellega nõrgenesid ja lõppeks kadusid hoopis. Alles 1865. a. pannakse nõuetele vastav kaabel ja sellest hetkest senini on püsinud pidev telegraafiside Ameerika ning Euroopa vahel.

Muide, olgu siinkohal märgitud, et 1865. a. tehti S. Morse poolt Ameerika Ühendriikide senatile ettepanek ehitada transkontinentaalne telegraafiliin Ühendriikidest üle Kanada, Aljaska, Kamtšatka, Siberi — Lääne Euroopasse. Isegi alustati selle muinasjutulise liini elltöödega, mille pikkus oli ca 25.000 km. Tööstus sai grandioosseid tellimusi telegraafipostidele, traadile, isolaatoritele jne. Ent sel

ajal tuli teade transookeani kaabli paneku õnnelikust lõpetamisest ja selle tööle rakendamisest Inglismaa ja Ameerika vahel. Oli kohe selge, et transkontinentaalne telegraafiliin ookeanialuse kaabli olemasolekul ei tasu end majanduslikult, mispärast selle ajaloos pikima õhuliini ehitus pandi seisma juba ta algastmes.

Esimesed pikemad elektromagnetilised telegraafiühendused ehitati Ameerikas 1844. a., Itaalias 1847. a., Saksas 1849. a., Rootsis 1853. a., Venemaal 1854. a.

Samuel Morse saavutas oma leiutisega au ning kuulsuse teenitult. Ta suri 3. aprillil 1872. a. New-Yorgis, kus hiljem temale on püstitatud ausammas.

Almer.

Riigiteenijate klubi avatud

29. novembril avati kasutamiseks Tallinnas V. Posti t. 8 III korral Riigi- ja Omaval.-teenijate Keskliidu poolt ülalpeetav klubi.

Kehtima pandud kodukorra järgi on Riigi- ja Omavalitsuseteenijate Keskliidu klubi Keskliitu kuuluvate organisatsioonide liikmete seltskondliku läbikäimise ja meelelahutuse kohaks ja tema eesmärgiks on luua tihedamat sidet üksikute aladel tegutsevate riigiteenijate vahel ning korraldada vabaaja sisukamat kasutamist.

Klubi on avatud igal teisipäeval, neljapäeval, laupäeval kella 17.00—24.00 ja pühapäeval kella 12.00—24.00. Teistel aegadel ja päevadel, välja arvatud esmaspäev, millal klubiruumid on alaliselt kasutada Tallinna Riigi- ja Omavalitsuseteenijate Ühingu, on võimalik erikorra alusel kasutada klubiruumi organisatsioonide poolt algatatud üldüritusteks (koosolekud, loengud, kursused jne.), milleks tuleb kirjalikult saavutada luba

Keskliidu majavanemalt ja tarbe korral politseivõimudelt. Kirjas tuleb ühtlasi teatada korra eest vastutav isik.

Pääs klubisse on võimaldatud Keskliitu kuuluva organisatsiooni liikmele, keda ühtlasi loetakse klubiliikmeks, tema perekonnaliikmele, nende poolt kutsutud külalistele ja Keskliidu juhatusel poolt kutsutud alalistele klubikülalistele, kellele antakse vastav kaart.

Klubiliikmed on kohustatud registreeruma sellekohases raamatus, märkides loetava allkirja, organisatsiooni nimetuse, liikmekaardi numbrit ja kutsutud külalise nime, mille külaline kinnitab allkirjaga. Samuti on kohustatud registreeruma perekonnaliige, ühtlasi märkides suguluse klubiliikmega, ja alaline klubikülaline, märkides väljaantud kaardi numbrit.

Klubiliige ja tema perekonnaliige on kohustatud igakordsel registreerimisel tasuma 10 senti ja külalised 20 senti.

Klubiruumes valitseva korra järgi valvab üldiselt majavanem, kes igakordseks klubiõhtuks määrab erikorrapidaja Keskliitu kuuluvatest organisatsioonide liikmetest.

1. „Riiamaa“ rajal.

Pilk kaardile ütleb, et Koigiti tähistav sõõr asetseb Paide läheduses, seega siis Järvamaal. Lähemas vaatluses avastub, et maakonna piire märkiv punktiirjoon kulgeb Koigi ligidalt ja traktide joonestikku ulatub vallutama siiski ka Viljandi-maad (kuigi olemasoleval 1932. a. „PüK“-il see avaldub poolikult).

Nii see ongi: Järvamaa edelapoolseim kontor, tegevusraadiused hargnemas Türi soode ja Endla järve rabamaade suunas, põhjas Paidest paremale ja lõunas — „Riiamaale“, nagu kohalik rahvas — „Tallinnamaa“ rahvas — Mulgimaad nimetab.

Kuid suuruke siiski see „territoorium“ on, õieti — suurukeseks see on jäänud. Sest „maadevallutamise“ poliitikast (võiks ju väljenduda nii?) on iga naaber alati olnud huvitatud, ka postil, tööde normamisest saadik, ja nii on Koigigi pidanud loovutama maid ja asutisi küll Põltsamaale ja Piliistverele, Koerule ja Paidele.

Aga Koigi siiski püsib, ületab kolme tööjõu normi ning katab abonentide nimekirjast enam kui lehekülje. Sest Koigi baseerub rahva jõukusele, mis on tagatud pinnase headusest.

2. Ubakalu-Koigi.

Koigi? Vald enam kui kolme tuhande elanikuga. Ja mõis, või asundus, kus piimaühing, piiritusevabrik, konstaabel, neli poodi, kaks veskit, kool, käsitöölisi ja postkontor. Ka Nõmme külas on Koigi, komistuseks postisaadetistele. Kuid too on Ambla-Koigi, siin aga Ubakalu-Koigi. Viimase nime all on Koigiti tuntud ja mainitud pikka aega, eriti siis, kui Koigi vald veel ei eksisteerinud ja igal mõisal oli oma vald vastava nimega, s. o. aastat seitsekümmend tagasi. Siis oli küll Koigi mõis, kuid mõisa juures asus Uba-

kalu kõrts, Ubakalu oja kaldal, kus küllap oli kalu kui ube — vastisti nende rohkuse, võimalik aga ka, et kalade mõõdu mõttes... Sest Koigi rahva huumorimeelest annavad tunnustust teisedki siinsed kohanimed, nagu Karuaugu, Sõrandu, Sigapusma. Ubakalu ojakest aga, mis „PüK“-il läbistab Koigi postkontori musta sõõri, tuntakse nüüd vaid „Neeva“ nime all, kuna see kuival suvel peagu niretumaks muutub.

3. Järvamaa pealinn.

Koigi... Järvamaa pealinn!

Kuid see näib absurdne?!

Siiski nii see on olnud. Nimelt muistse iseseisvuse ajal, nimetusega Kareda. Esineb Kareda praegugi, kuid kitsamat maa-ala tähistades, sest endisest suurest Kareda külast, mille kui sumbküla diameeter oli XIII sajandil vähemalt pooltosinat kilomeetrit, said mõõgavendade Koigi, Kareda, Huuksi ja Kõisi mõisad (ajaloolane J. Tandere). Sest Kareda oli Järvamaa suurim muinaslinn, kuna Paide suhtes linna kui sellise nimetus üldse on küsitav (E. Ajalugu II, lk. 84, E. Kirj. Seltsi v.-a. 1937). Läti Henrik oma ajaraamatus märgib 1212. a. Kareda kohta:

„Kareda küla oli sellal väga ilus ja suur ja rohke rahvaga, nagu kõik külad Järvas.“

See, et LH kiidab Karedat, ei maini aga teisi küli, ei või olla ainult juhus. Sest ikka, kui ulatuvad sakslaste või venelaste rüüsteretked Järvasse, on nende sihtpunktiks Kareda (a. 1211, 1212, 1220) kui Järvamaa ainsam koht, mille nimi vanemais kroonikais tingimata märgitud. Alles XIII sajandi teisel poolel, kui eestlaste vastupanu murdumise järele rajati Paidesse tugev ordulinnus, kaob Kareda nimi kaartidelt.

On arvata, et samast ajajärgust põlvneb ka Koigi mõis, mõis ja härrastemajad.

4. Postimaja.

Neid härrastemaju Koigis on kolm; kõik massiivsete paekivist müüridega: vana, keskmine ja uus, kobarikus üksteise kõrval, olles säilinud tänapäevani. Vanima härrastemaja eaks loetakse aastasadu, kuna see ehitusviisilt meenutab tänapäeva mõiste järele mingit sauna või pesukööki, olles väike, madal ja lame ning tillukeste aken-dega; uusim härrastemaja, kus praegu asetseb kool, on eelmisest oma paar-kümmend korda suurem.

Vanuselt keskmises härrastemajas, mille iga teatakse olevat kahesaja aasta ümber, asetseb postkontor. Õieti koosneb see hoone kahest osast, sest härrastemaja osale, kus asub post, onhiljem, — uusima härrastemaja valmimise järele — ehitatud juurde teine maja mõisa „antvärkide“ jaoks, ning härraste ossa asus elama valitseja.

Niisiis: ühise katuse all nelja seinaga maja ja kolme seinaga maja. Esimene on postiametkonna päraldis, viimane tarvitajateühingu oma. Olgu märgitud, et see „kolmeseinaga“, kui hilisem juurdeehitis, raskendab mitmeti postiametkonna maja otstarbekat kasutamist ja ruumide korraldamist, kuna juurdeehitisega on postimaja tagakülg kolmveerand pikuses „pimedaks löödud“ ja mitmesse ruumi saaks valgust kanda vaid kotiga — kilplase moodi!

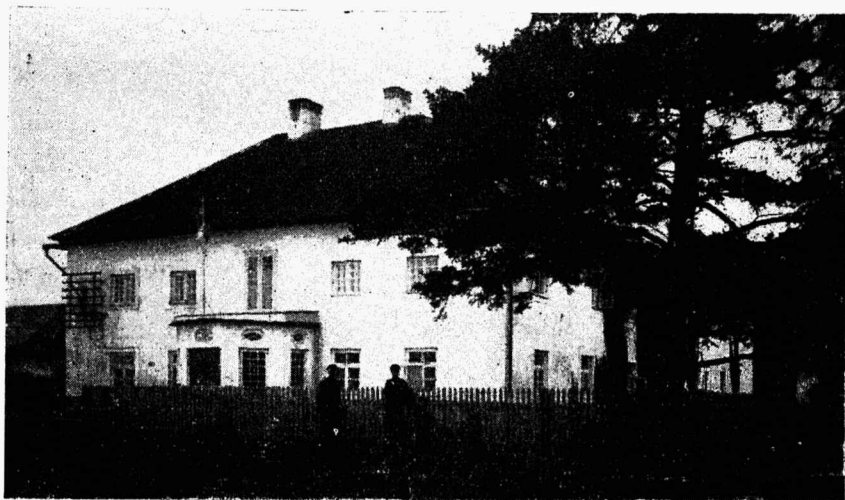
Nagu märkisin, hoonel on sajandeid seljataga. Seepärast need meetripikkuste paekivist seintega ruumid sisaldavad rohkeid eeldusi — reumaks. Seinad, eriti alumisel korral, vahest päris nõretavad veest ja pakasega — hiilgab nurgis jääd.

Kuid esineb muidki imesid: sompus ilmaga ülakorral ahju küttes suits korstnasse ei lähe, vaid tuleb välja — alumise majakorra põranda alt, otse postkontori eeskotta, publikule vastu kui kütis. Viga ei leita!

Aga tuleb leppida. Sest maal sageli on

nii, et korterit saab vahetada vaid teenija ümberpaigutamise korras...

Praegu asub kontor alumisel korral, ühes ruumis, sissekäiguga läbi kahe ees-

Koigi postimaja. Kontor asub vasakul nurgal. All seisavad E. Kussal ja O. Raid.

koja; viimaseist üks on „pime“, selle eelmainitud „kolmeseinaga“ maja tõttu. All asub veel montööri korter; ülakord on ülema kasutada — ruume palju, aga tube vähe.

Kolmas teenija mõisast korterit ei saa ja peab otsima peavarju eemalt, asunike juures mõisa jagamisel 1922. a. ehituskrunte ei ole eraldatud, ja maad on — normaaltaludeks aetud.

5. Võitlus „Neeva“ pärast.

Mainisin maja defekte. Kuid mõndagi on korraldatud maja ametkonna valduses oleku ajal. Sest kontori avamistelegramm kõneles järgmist:

„Postel, Tallinn.

1. 11. 23. a. Nr. 1.

Avasin täna Koigis postkontori. Agentuur suletud... Kontori seinad paksu hallitusega kaetud, lagi suitsunud, põrand mustusega läbi imunud... Murro.“

Pilt üsna masendav!

Maja tollal oli maavalitsuse korralduses ja ruume kasutas hobusepostijaama pidaja. Kokkuleppe kohaselt pidi maavalitsus andma avatavale kontorile korralikud ruumid, kuid sellised nad olid.

Tuleb märkida, et Postelil ja kontori teisel ülemal hr. Lainasel on olnud rohket tööd ja visa võitlust, enne kui asutis sai omale praegused päraldised: maja,

heinamaad „Neeva“ äärest 2,2 ha, aiamaa, viljapuud. Maa ja maja postiametkonna valdusse võtmise küsimus algatati akuutselt 1931. a., kuid kätte saadi see alles nelja võitlusrohke aasta järele. Võib arvata, et tookordne postiülem, kui ametkonna kohapealne esindaja, asunikega „maid jagades“ küllaltki sai pigistada, eriti, kui meenutada tookordset ava-

„Neeva“ ääres suvitamas

likku arvamist ametniku kui sellise suhte üldse. —

Kuid nüüd on need ajad möödas. Ja Koigi postkontor evib — „mustermajapidamist“. Sest on: põldu ja heinamaad, viljapuid ja metsa, marjaaeda ja parki, ilumuru ja „supelranda“ — viimast omal heinamaal, eelnimetatud „Ubakalu“ ehk „Neeva“ kaldal, — kodust kahe minuti tee. Samas heinamaa ääres asub ka „park“ — paarkümmend lehtpuud ja mõningaid põõsaid väikesel ümmargusel saarekesel, endise mõisapargi osana.

6. Elu kui peegli peal.

Suvel Koigis on hea. Lähed normaalspäeva lõpul kodunt, põikad pargi tihedasse rohelusse, või vajud heinamaa lõpsakasse ja kõrgesse rohtu kui sametisse. Murelikud rahasaajad — neid ju maal ikka õhtupoolikuil — võivad lasta kõlilstada „üles“, s. o. ülema korterisse, kui palju tahes ja kiruda silte, mis „võimatult“ ja „kuidas-siis-saab“ dikteerivad kellaaegasid. Siinne pelgupaik on mets ja heinamaa, sest maja juures oma nurga ei ole: igalt poolt käivad teed ja rajad risti ja rästi, kulgedes sageli ka läbi viljapuuai (aed kui tõke puudub) — eriti aga sügisel, kui puud-põõsad midagi juba annavad...

— Aga miks te siit käite?

— Miks, miks! Ma saan siit otsem. Näed, sinna teele lähen.

Nii, et parem ära pärigi „miks“, ja on hea, kui kevadel rohkem saaki töötanud viljapuud sügisel mõne kilo ka majavalitsejale ja maaharijale jätavad...

Häda selle aia ja aiamaaga üldse. Peenrad alluvad mõisarahva kanade valjule tsensuurile, marjad ja teravili kuuluvad varblaste tohutuile leegionidele ja siit-tealt kalkunitele ja partidele, kapsapead sügisel lähevad näljaste hanede nahka... Ainult kartuleid võiks kasvatada. Kuid pole keldrit!

Üksnes heinamaa tasub — töövaeva aias, maamaksud, teetegemise. (Jah, ka teetegemine ja „sillasõit“ kuulub siinse mustermajanduse programmi.) Isegi ülejääki annab see heinamaa lõppkokkuvõttes, vaatamata aia „kahjureile“. Kuid see on vist ka kõik, mis kirjutada Koigi väärtuste kontosse.

Teater Koiki ei tule, bussühendus Paidega kaks korda nädalas, talvel-kevadest seegi katkenud, arsti-apteeki ei ole ja haigeks jääda ei tohi, seltsimaja puudub, see tähendab, et ikka on mingi laeta ja muldpõrandaga hoone; kuid seal tehakse vaid kino suvel ja filmi ajal kobistavad pinkide all suured siilid ja konnad ringi.

Aga sügisel ja kevadel on pori, et säärasaapata poodi ei pääse. Ent pole viga: suvel selle eest on heinamaa ja Neeva ja ootustele maksab elada!

7. Postikroonikat.

Teadaolevail andmeil on Koigi saanud posti XIX sajandi teisel poolel kolm korda nädalas 17 km eemalasuvast Paidest, mõisa poolt tooduna. Eestlaste napiarvuline post on mõisast saadetud Sõrandu koolimajja elanikele väljaandmiseks.

Puuhoov

Gonsiori 5

M. Manoim

Soodsaim küttepuude ostukoht.

Järelmaks võimaldatud. Orderid saadaval Tallinna peapostkontoris prl. K. Avloilt, Tallinna telefonivõrgus prl. A. Tiinitsalt.

Käesoleva sajandi alul on Koigi ja lähedane Huuksi mõis ning Koigi vallavalitsus sõlminud leppe kollektiivseks postiveoks 6 korda nädalas Paidest Koiki, Huuksi, vallamajja ja Sõrandu-Sigapussma küladesse. Posti on vedanud ühtejärge peagu poolsada aastat väikemaa-pidaja Jüri Nigols, kes peale muu tasu, nagu teatakse, on saanud „hommikusöögi Koigi ja õhtusöögi Huuksi mõisast“. See postikorraldus on kestnud kuni mõisade võõrandamiseni omariikluse ajal.

Esimese postiasutisena töötas Koigis, vallamajas, postiagentuur üle aasta (avatud 1.8.22). Vajadus postkontori järele tekkis ühenduses tööstuslike käitiste — piimaühingu, piiritusevabriku jt. — asutamisega ning hoogsa asundustegevuse tekkimisega muistse Kareda viljakandvail põldudel. Üheks põhjuseks, miks kohapealt on nõutud normaaltüübilist asutist, olnud asjaolu, et postijaama juures avatud kollektiivkeskjaam funktsioneerinud tujukalt ja juhuslikult. — Postkontori keskjaamal esialgu on olnud vaid pooltosinat abonente (praegu on neid üle kümne korra enam).

Ühenduses ülevaatega kohapealsest posti-telefoni arengust tuleb veel märkida, et Koigi — endise mõiste järele Kareda piirkonnas — on töötanud umbes 1902. a. saadik kuni sõjaaegadeni „Viru“-nimeline mõisnike telefonikeskjaam Järva-Kahalas, endises Pruuli poes, millel abonente olnud ka Koigi ja Huuksi mõisast.

8. Tänapäev.

On kord juba nii, et kroonika „täna“ kõrval on midagi muuseumilikku, millega meelsasti ei soovita sattuda kontakti! Kuid andestatagu, sest kui tänapäev on väheütlev, siis satutakse minevikku, eriti, kui ühed ja samad juured ulatuvad läbi sajandite mulla.

Nii Koigigagi.

Asundustalud endiste mõisateenijate käes, äkkisaadud enesetunde tõus pere-mehepõlvest, püüdlusi enda mina suunas... Kuid see on ju paratamatu läbilõige meie tänapäeva ühiskonnast; alles ajast ja inimpõlvedest võrsub pärimusi, mitte üledo.

*

Kõneles üks endisi Koigi ülemaid:

Nüüd igat laadi aastad moes. Mina korraldasin maaposti aasta. Organiseerisin kirjatalusid, erakirjakaste, kollektiivseid nimekaste. Oma piirkonna posti-

punktide vähemaa vähendasin keskmiselt 2,3 kilomeetrile, ühel 30-km traktil koguni 1,5 kilomeetrile. Kollektiivsed piimavedajad koondasid ka posti kollektiivi endise iga-talu-omaette asemel. Pidi olema vastuvõetav. Kuid kõneldi:

„Noh, nüüd ei sallita enam, et lähed postkontorisse. Kapp on pandud eeskotta, et ärge härrasid tülitage...“

Ümber postkontori korraldati kirjakanne ühe kilomeetri sõoris. Montöör ja postiljon kandsid ülepäevi kordamööda.

Ühel päeval kõneleb montöör.

— Teate, kirjakannet ei sallita.

Kuidas nii?

— Alatasa öeldakse siit-sealt, kui tuleb sõnajuttu, et te vist teenite päris head sõiduraha selle kirjakandmisega? Keegi ei usu, et see on omaenda palga tasateenimine. —

Mõned kaugemaa mehed, postitalude külje alt, aga olid mõnda aega rahulolematud, et miks neile posti kätte ei kanta. Kõnelus 1,15 sendist ja asja tasuvusest oli algul asjata. Aegamööda siiski lepitati: iga uus asi tekitab umbusku, vaja vaid harjumist ja harjutamist. —

9. Funktsionääre.

Nagu juba mainitud, oli kontori avajaks ja esimeseks postiülemaks Koigis hr. J. Muru (tookordne nimi — Murro), praegune Haapsalu ptk. ametnik. Tema järglaseks 1927. aastal sai hr. Andres Lainas, kes püsis kohal peagu üheksa aastat. 1936. ja käesoleval aastal toimus Koigis kontori ülemana hr. E. Kussal, kes asja siirdus ülemaks Rõugesse.

Praegu on Koigi postiülem hr. A. Reinok, tulnud siia Suure-Jaani abilise kohalt.

Ametnikku momendil Koigis ei ole, kuid on määratud, nimelt Sulev Olberg Kärust, kes asub kohale sealse kontori likvideerumise järele. Koigi postiljoniks läinud suveni oli O. Saviauk, kelle lahku mise järele koosseisu

Koigi postkontori ülem
A. REINOK

tekkinud tühikut aitab osaliselt täita ajutine tööjõud.

Nüüdseks vanimaks kohalolijaks ja „raudvaraks“ Koigis on 1. järgu montöör Osvald Raid, kes püsib siin 1932. aastast saadik ja on Koigile „avastanud“ ja ehitanud juurde oma siinviibimise ajal kuni 100% uusi telefone.

Huuksiirliigimõisa park. Kontori end. ülem E. Kussal ja aj. tööjõud pr. Kussal.

Kuna maa-asutiste töö paratamatult valgub laiali pikale tööpäevale — kõigi operatsioonide toimetamisega „varavalgest koiduni“, kui tahetakse rahvalt saada hinnet „vastutulelik“, siis teenijate vaba ja omaenda aeg jääb tihtigi üsna kasinaks. Seepärast tihedama kontakti loomine ümbruskonnaga ja seltskonnategevuse juhtivate ülesannete enese peale võtmine vähemate maa-asutiste teenijail ei ole läbiviidav. Kaitseliidus endine ülem E. Kussal oli kompanii pealiku abi, kuna montöör O. Raid on innustunud koorilaulu harrastaja.

10. Lõpp märkmeid.

Töö kõrgpunkt Koigis kandub keskpäevale. Kui õhtupoolikul jooksev töö annab välja vaid pool tööjõudu, siis kl. 12—14 vahel töögraafiku kõver küünib üle nelja tööjõu piiri — ühenduses traktipostide tulekuga. „Suur post“, ajalehed jne. saavad Paidest hobusemehega —

eraisikust postivedajaga, kelle hobusel on tähtis look, kandes kirja:

„Nr. 1. E. V. Post. Nr. 1.“

Mõeldud on vist tähtsat, kuid mõned naljahambad tõlgitsevad seda silti nii:

„Era Veoäri. Postipoiss nr. 1.“

Sest on teada, et linna vahet käies neid „eraasju“ on ajada kümneid, posti vahetada aga linnas ainult ühes kohas. Kuid korralik on see mees — otse täpsuse kehaastus. Sõidab kui ekspressi vedurijuht, pilk aina ajanäitajal. Viibigu posti väljaandmine kas või terve tunni, postivedaja on seatud ajal ikka kohal!

Asutisest väljuvad maaposti vedajad kasutavad liiklemiseks, nagu ikka maal, jalgrattaid, — talvel hangede ajal ka suuski. Kilomeetri tasu ot 4 senti; ainult ühel suurema postiga traktil 4,4 senti. Olgu mainitud, et ühe postipunkti (postija kirjatalu, erakirjakasti) postivahetamise kulu päevas on keskmiselt 14 senti. Peale postkontori lähema piirkonna on korraldatud postisaadetiste laialikandmine veel Sõrandu-Sigapusma kaksikkülas, kuhu käib tähelepandavalt rohkesti posti; laialikandmist toimetab seal eraisik, kellele, muuseas on antud välja ka postmarkide avanss — elanike tarviduste jaoks.

Raudtee kauba- ja pagasisaadetiste operatsioonide järele tuntakse suurt vajadust, kuid Raudteevalitsus ei ole senises asjas pidanud võimalikuks tulla vastu.

Üldiselt — töö näitab pidevat tõusu. Rahva jõukus ja tihedalt asustatud ümbruskond peaks tagama kontori eksisteerimise ka tulevikus, kui organisatsiooni ja töökorralduse alal püsivad senised üldpõhimõtted. —

Nii see elu Koigis, ajaloolise Kareda põldudel. Sajandeid on möödunud pinevas võitluses olemasolu pärast ja loendamata tuhandeid uusi ja uusi jälgi talutatud siin igale jalatäiele maale ja tee-rajale. Uustulnukad ja noorem generatsioon kuulatab kõnelusi möödunust kui muinasjutu ebareaalsust.

Kuid kolm härrastemaja püsivad.

Ja üks neist annab peavarju rännuhimulisele postirahvale.

—rk—

Juhuslikult müüa „**Eesti Entsüklopeedia**“. Taska poolnähkköites. Täiesti uus! Hind Kr. 150.— Järelmaks võimalik. Pakkum. „Postisarve“ toimetusele „E. Entsüklop.“ all.

Telegrammide ilutähikud

Ilusa ja armsa kombena tarvitatakse ja õnnitletakse omakseid ja tuttavaid nende täht- ja pidupäevadel telegraafi teel. Eriti rohkesti viimaseil aastail. Seda tehti küll ka varem, kuid märksa vähemal arvul. Selle ilusa kombe laiaulatuslikuma leviku eest tuleb küll tänulik olla ka ajakirjandusele, kes eriti sünnipäevadest publikut informeerib. Igapäev leidub ajalehtedes teateid homsete sünnipäevalaste kohta.

Läinud aastal võeti meil uudsusena esmakordselt tarvitusele telegrammide lüksus- ehk ilutähikud. Lääne-Euroopa ja Skandinaavia riikides on ilutähikud tarvitusel juba aastaid ja neid kasutab publik seal väga ohtrasti. Eestis ei tahtnud lüksustähikute tarvituselevõtmine esialgu kuidagi edeneda. Arvati, et meie rahvas säärase „lüksuse“ eest lisamaksu maksta ei taha. Nüüd aga, hoolimata minimaalsest reklaamist, on ilutähik leidmas teed rahva sekka. Kindlasti leiaks ilutähik senisest veelgi suuremat tarvitust, kui oleks ilutähikuid mitut liiki, oleks valikut. Mitmesuguste piltidega, kaunististega, mitmesuguste erisündmuste tarvis.

Välismaal, kus tarvitusel ilutähikud, trükitakse neid väga palju liike. Eritähikud sünnipäevaks, leeripäevaks, pulmapäevaks jne. vastavate piltide ja kaunististega. Olevat tarvitusel isegi kaastunde-telegrammide „ilutähikud“ musta randiga. Ei aeta taga ka kõrget kunsti, vaid valmistatakse tähikud kaunististega, mis rahuldavad enam-vähem laiema publiku nõudeid.

Eestis on praegu tarvitusel ainult ühte liiki tähikud. Needki on oma kaunistuselt kuidagi ametlik-kroonulikud ja sobivad õnnitlemiseks ainult ametijuubelite puhul.

Poleks sugugi ülearune — nii riigi kui teenijate seisukohast — kui ka meil ilutähikutega õnnitlemist populariseeritaks, võttes selleks eeskuju välismaalt.

Õnnitleja.

Nokaga või nokata

Keskjuhatuse informatsiooni kohaselt (vt. Pstsv nr. 9—1937) moodustas keskjuhatuse vormikandjatest komisjoni, kes postivalitsuse poolt saadetud vormirietusekava leidis olevat sobiva, ainult talvmütsi kohta arvas tarviliseks avaldada soovi, et see oleks nokaga.

Kui aga lehitseda „Postisarve“ numbraid, siis leiame kongressikirjeldusist (vt. Pstsv nr. 4—1936), et 1936. a. kongress võttis vastu otsuse, millega soovitakse talvmütsi lõiget nagu lennuväelastel, s. t. nokata.

Samasugust soovi avaldati ka käesoleva aasta kongressil (vt. Pstsv nr. 4—1937).

On täiesti arusaamata, kust võttis keskjuhatuse vastupidiseks seisukohaks õiguse. Või annab keskjuhatuse juhulikule „vormikandjate komisjonile“ ja tema otsusele suuremat kaalu kui kongressi otsustele? Või on keskjuhatuse sekretariaadil meeletult maha käinud kongressi otsused!?

Loodetavasti suudab keskjuhatuse veel õigel ajal nokad talvmütsidelt „ära lõigata“.

Vormikandja.

Huvireis Türi

Postiteenijate tehnilise ala teenijate ühingu korraldusel toimus pühapäeval, 14. nov., postiteenijate ekskursioon Türi, tutvuma tuliuue ja moodsa ringhäälingu saatejaamaga.

Välja sõideti viimase kohani täidetud ligi viiekümneistmelisel o.-ü. „Mootori“ luksusbussil hommikul kell 9. Ekskursiooni tegid kaasa ka Tallinna telefonivõrgu ülem J. Martens, tema abi insener A. Otto ja postivalitsuse tehnikabüroo juhataja abi V. Laak.

Paides, kust läbi sõideti, võttis ekskursiooni vastu Järvamaa telegraafi-telefonivõrgu ülem Viidalepp, kelle lahel vahetalitusel oli võimalik tutvuda Türi raadiojaamaga üsna põhjalikult. Jaama töötamise ja sisseseade üle andis üksikasjalikke ja asjatundlikke seletusi raadiojaama juhataja ins. Männik, keda kuulati suure huvi ja tähelepanuga.

Pärast üle kahe tunni kestnud jaama vaatlust sõideti Järvamaa t.-t.-võrgu ülemal algatusel Türi külje all asetsevasse Särevere kondenspiimavabrikusse, mis ainuke omasarnane Eestis. Ka selle vaatlus pakkus küllalt huvi, kuna vabrik parajasti töötas.

Pärast ühist einetamist ühes Türi söögisaalis algas tagasisõit õhtul kell 5. Teel peatuti veel korra Paides, kus tehti väike jalutuskäik Valimäele.

Tallinna jõuti ülevas meeleolus ja rahul hästi-veedetud päeva üle õhtul kell 8.

„Postisarve“ tänavuse aastakäigu sisuregister ilmub koos järgmise numbriga jaanuaris 1938. a.

Mart Elving,

Raasiku postkontori ülem
40 aastat postiteenistuses

19. skp. täitis Raasiku postk. ülemal Mart Elving'il 40 a. teenistust postiametkonnas.

M. Elving sündis 13. jaan. 1878. a. Vastemõisa vallas, Viljandimaal. Pärast Eesti Aleksandri linnakooli lõpetamist 1896. a. astus õpilaseks Viljandi postkontorisse. Ametnikuks määrati 19. dets. 1897. a. Odessa postkontorisse. Töötas siin telegrafistina kuni 5. aug. 1924. a., rikkudes oma käe, mille tõttu kirjutab vasaku käega. Kodumaale opteerudes määrati 14. dets. 1924. a. Li-hula postk. ülemaks abiks ja 11. veebr. 1926. a. — Raasiku postkontori ülemaks. Teedeministri otsusega määratud 1928. a. kauaaegse ja eeskujuliku teenistuse eest rahaline autasu.

Juubilari tuntakse tüseda, vaikselt töömehena, kes kogu hingega pühendunud teenistusele.

Iseloomult tagasihoidlik ja sõnakehv, huvitab juubilari laulust ja mesindusest, ent talveõhtuil ei ütle ära ka mõnustast bridžipartiist.

Soovime lugupeetud töömehele haruldase juubeli puhul jõuda ja tahet edasitöötamiseks järgnevat aastail.

— et.

Jõulupuu esmasp. 20. dets.

Kutseühingu traditsiooniline jõulupuu toimub ka sel aastal Kaubandus-tööstuskojas. Jõulupuu peetakse kahes osas: esimene osa on lastele, algusega õhtul kell 6 ja kestab kella üheksani; teine osa, kella üheksast kuni kella üheni, täiskasvanuile. Laste-osas on ettekandeid ja jõuluvana jagab maiustusi. Eeskava üksikasjalisem koostamine jäi pidutoimkonna hooleks.

Esineb postiteenijate segakoor hr. M. Laurimaa juhtimisel. Toimub ka loterii-allegri hulga väärtuslike võitudega. Tantsuks „Merry Pipers 8“.

KUTSEÜHINGU TALLINNA OSAKONNA Ü R I T U S I

POSTI-BALL

26. märtsil s. a.

Juhatus otsustas korraldada 26. märtsil tuleval aastal Kaubandus-tööstuskoja saalis avaliku peo, posti-balli.

Suurema posti-peo korraldamise küsimus oli juhatuses päevakorras ja kõne all mitmel korral ka eelmistel aastatel, kuid igakord kalduti arvamisele, et see ettevõtte on liigselt riskantne ja loobuti. Põhjusi oli mitmesuguseid, peamiselt aga see, et viimati, aastate eest korraldatud peod ei täitnud lootusi, mis neile pandi. Kahjuks ei ole käepärast andmeid, millal peeti viimane suurem avalik postiteenijate pidu. Iga tahes viimase viie-kuue aasta jooksul küll mitte. Kuid juubeleid, aktusi ja omavahelisi koosviibimisi jne. on korraldatud võrdlemisi rohkesti. 26. märtsil korraldatav posti-pidu (või kõlavama nimemega posti-ball) oleks seega isegi teataval määral suursündmuseks. Aastaid kümme ja rohkem tagasi peeti aastast vähemalt üks pidu. Kuid oli ka aastaid, kus pidu järgnes peole. Kutseühingu tegevus seisneski aina pidude korraldamises. Ajad ja olud on nüüd muidugi muutunud, ka pidutsemise lust on võib-olla vähenenud, kuid arvata-tavasti mitte selliselt, et ei tasu enam ühtegi harva ja korralikku pidu. Juhatus seekordne julge otsus tahab eeldada, et peokorraldajad kavatsevad ohverdada energiat ja head tahet peo heaks kordaminekuks. Pidutoimkonda valiti J. Martens, A. Kannes, J. Uustalu ja R. Kroon, kellele jäeti tegelaste juurde-koopeteerimise õigus.

„Laul teeb rinna rõõmsaks...“

Laulukoori tegevusest informeeris juhatus laulukoori abiesimees hr. J. Uustalu. Koor peab harjutusi üks kord nädalas. Sellest on aga vähe, et koorile kindlustada kavakindlamat ja edukamat tegevust. Paljud lauljad ei saa teenistusolude tõttu käia igal harjutusel, mille tõttu tekitavad lauluharjutustes pikemad vaheajad halvates seega ühtlasi ka koori tegevust. Juhatus otsustas anda laulukoorile võimaluse pidada harjutusi tiheimini, vähemalt kaks korda nädalas, milleks suurendati laulukoorile toetust 120 krooni võrra.

Ühtlasi pandi juhatuseliikmeile südamele hankida koorile uusi lauljaid, eriti meeslauljaid. Tallinna postiteenijate ridades leidub veel küllaldaselt laulusõpru, kes võiksid koonduda postiteenijate laulukoori. Samuti leidub rohkesti laulumehi, kes tegutsevad teistes laulukoorides. Need laulumehed peaksid tegevad olema ka meie laulukooris, et enda kogemuste ja oskustega kaasa aidata oma noore koori õitsengule. Heal tahtmisel ei ole ükski töö paljaks.

Suusatajad!

Pirita puhkekodus on kutseühingu liikmetele kasutamiseks 3 paari suuski. Kasutada soovimise puhul palutakse ette teatada tel. 428-40/56 (Pirita puhkekodu) või tel. 451-30 (R. Kroon), mis ajal ja kui kauaks (mitmeks tunniks) suuski soovitakse). Kasutamine tasuta.

Karl Kurvits,

Viljandimaa t.-t. võrgu ülem
30 aastat postiteenistuses

3. detsembril 1937. a. täitis Viljandimaa telegraafi-telefoni võrgu ülemal Karl Kurvits 30 aastat posti-t.-t.-teenistust.

Karl Jakobi poeg Kurvits sündis 16. märtsil 1884. a. Sangaste-Tagulas kooliõpetaja pojana. Esialgselt kooliõpetust sai oma isa juures. Hiljem õppis Karulas H. Bergmanni erakoolis. 1904. a. lõpetas Valga linnakooli. Pärast posti-telegr.-kooli lõpetamist Riias alustas teenistust tehnilisel alal 3. dets. 1907. a. posti-telegr.-telefoniasutistes Kihelkonnas, edasi teenis Soomes Hohlanti telegraafi jaoskonnas, Lätis Võnnu linnas, 1912. a. määrati postkontoriülemaks Salismünde ja sealt oma palvel paigutati ümber 1913. a. Rapla postkontori ülemaks. 1916. a. määrati Liibavi telefonivõrku, sealt edasi samal aastal mehaanikuks Tallinna telegraafi, missuguses ametis teenis kuni Saksa okupatsiooni alguseni. Eesti omariikluse algul nimetati tehnikuks Harjumaa t.-t.-võrku. 2. jaanuaril 1921. a. määrati Viljandi t.-t.-võrgu liinitehnikuks ja 7. augustist 1922. a. nimetati Viljandimaa telegr.-telefonivõrgu ülemaks, kus teenib tänaseni.

Karl Kurvits töötades 1921. a. alates vahetpidamata telegr.- telefoni side organiseerijana on loonud selle aja jooksul Viljandi- kui ka osaliselt Pärnumaal tiheda ja eeskujulikult töötava telegr.-telefonivõrgu.

Juubilaril tuntuks asjatundliku, tasakaaluka ja vastutuleliku administraatorina, kes oma huumori ja sõbralikkusega on võitnud üldise lugupidamise.

Peale ametialalise töö on juubilaril aega ja energiat jätkunud kaasalõõmiseks seltskondlikus elus, tegeldes „Viljandi Helikunsti Seltsis“ juhatuse liikmena, teatriselts „Ugalas“ ja mujal.

Soovime energilisele juubilarile tema 30-aastase teenistusejuubeli puhul õnne ja edu. Et jätkuks veel kaua raugemata jõudu ja tahet töötamiseks vastutusrikkal ametikohal kui ka seltskondlikus tegevuses.

Ungaris heliseb jälle postisarv

„Neues Wiener Journal“ kirjutab postisarve uuesti tegevusse rakendamisest järgmist: On olemas terve kirjanduse osa, mis pole mõeldav postisarve ja postiljoni romantikata.

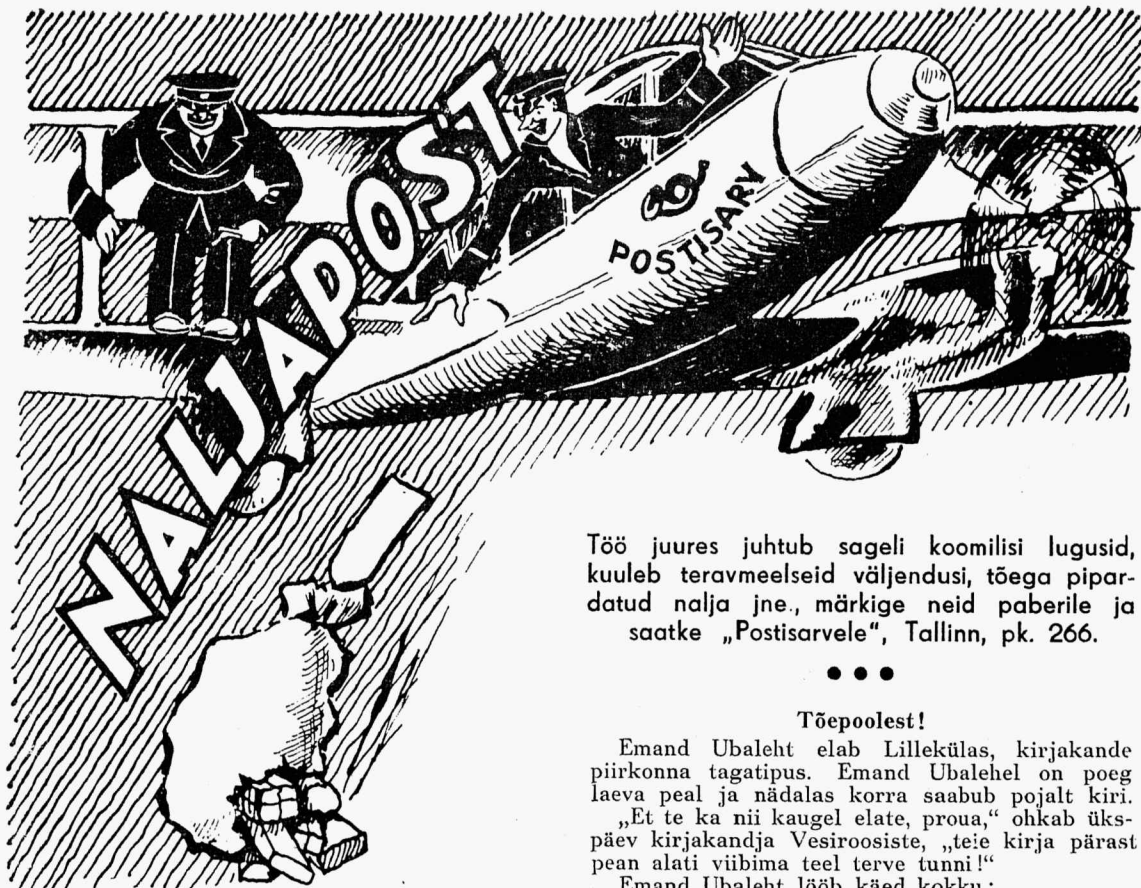
Veel tänapäevgi kurdetakse nende kahe „romantika süvendaja“ järele, kuigi arvatakse, et need enam ei sobi ajale, millal tuntuks lennuposti, toruposti, rakettposti jne.

Sellepärast on huvitav märkida praegu Ungaris toimuvaid katseid, mis näitavad, et postisarve võib tänapäevalgi edukalt tegevusse rakendada. Ja mitte ainult romantika teenistusse, vaid posti teenistusse päris praktilisel alal. Ungari postivalitsus varustas katseks mõned küla-kirjakandjad, kes töötasid eriti tihedalt asundatud postitraktidel, postisarvega. Katse tagajärjed osutusid üllatavaks, seda enam, et katsetajad ei oodanud midagi erilist. Selgus nimelt, et mõnes asunduses või külas, kus seni kulus kirjakandeks mitu tundi, sooritati see töö nüüd mõne minutiga. Postile rutatakse teavasti meeldi vastu. Postisarve helide kostudes rutatakse kokku ja võetakse kirjakandjalt post. Nii jääb kirjakandjal sooritada mõni üksik käik, kuna varem tuli käia läbi terve küla.

Nüüd on postivalitsus varustanud kõik küla-kirjakandjad postisarvedega ja romantikarikas Ungari on rikastunud ühe varjundi võrra. Kahjuks ei mõju see romantika uuestirakendamine kirjakandjaile sugugi romantiliselt. Nimelt koondati nende ridu, sest üks mees võib nüüd teha kahe-kolme töö.

Nii rakendatakse isegi romantika tänapäeval tempo kiirendamise ja koondamise läbiviimise teenistusse.

„Postisarve“ tellimise hind on endine – Kr. 1.50 aastas
Tellige „Postisarv“ veel vanal aastal

Telefon

Härra Vedustel on nüüd telefon. Kui ta esimesel õhtul koju tuli, jooksid talle kõik kolm poissi rõõmsalt vastu:

„Mõtle, isa, kui tore! Telefoonisime päeva läbi! Helistasime kõigile, kel on ka telefonid, isegi välismaale. Ja kõikjalt vastati meile!

„Postisarv“ on odav!

— aastatellimine 1 kr.
50 senti. Olge kõik
„Postisarve“ tellijad!
Isegi šotlane ei telli
nii odavat ajakirja
kollektiivselt ega lae-
na naabrilt.

Töö juures juhtub sageli koomilisi lugusid, kuuleb teravmeelseid väljendusi, tõega pipar-datud nalja jne., märkige neid paberile ja saatke „Postisarvele“, Tallinn, pk. 266.

• • •

Tõepoolest!

Emand Ubaleht elab Lillekülas, kirjakande piirkonna tagatipus. Emand Ubalehel on poeg laeva peal ja nädalas korra saabub pojalt kiri.

„Et te ka nii kaugel elate, proua,“ ohkab üks-päev kirjakandja Vesiroosiste, „teie kirja pärast pean alati viibima teel terve tunni!“

Emand Ubaleht lööb käed kokku:

„Heldene aeg, aga miks ei saada te teda siis postiga?“

• • •

Telegramm

Noor daam ulatas ametnikule telegrammitähi-ku, millel peale aadressi leidis ainult üks sõna: „Jah“.

Ametnik heitis pilgu telegrammile ja ütles siis: „Andestage, preili, aga te võite veel kolm sõna kirjutada sama maksu eest.“

„Tean seda,“ ütles daam punastades, „aga üks ole ju kummaline, kui telegrammis seisaks neli korda järjest „jah“?“

• • •

Hajameelsuse tipp

Kirjakandja Kärmaskäik kannab kirju ühes ja samas rajoonis juba 20 aastat. Ta on oma tööga väga harjunud. Nagu alati, nii ka täna koputab ta ustele, kuid enda imestuseks leiab, et polegi kirja ära anda. Ta muidugi vabandab ja jätkab teekonda. Õhtul postkontoris tulles küsib talt ülem:

„Kus sa, Kärmaskäik, täna olid?“

„Käisin ju väljakandes.“

„Aga sa unustasid ju oma kirjakoti siia.“

„Oh ma tola!“ hüüab Kärmaskäik, „ja mina koputasin igale uksele!“

• • •

Seletus

...Silmas pidades ülatoodut, ei ole mina kirja valesihitamises süüdi. Palun seda kui süüde-
põhjustavat asjaolu arvesse võtta ja minule määrata kergem karistus.

Kust te teate?

Keegi proua küsib tänaval viimase väljakand postiljonilt:

„Kas minule kirja on?“

„Ei ole, armuline proua,“ vastab postiljon pilku kirjakotti heitmata.

„Kust te teate, et ei ole, te ei tunne ju mind?“

„Ja vaadake, mul on üksainus kiri — ja selle saajat ma tunnen!“

• • •

Pole võimalik

Härra Mühaste saadab raha, kuid rahakaardil on kümne sendi eest marke vähem. Mühaste peab uuesti asuma naaberkassasse margisappa. Margimüüjal näikse aga täna kindad käes olevat ja saba kassa ees on pikk. Mühaste trügib otse luugi ette. Inimesed pahandavad: „Minge ometi saba lõppu, kõige viimaseks!“

„See pole võimalik!“

„Miks mitte?“

„Viimasena seisab juba üks mees.“

• • •

Tõde kohtulaua ees

Kohtunik: „Olete varemalt karistatud?“

Naine (häälikult): „Jah, ükskord ammu, postiseaduse vastu eksimise pärast...“

Kohtunik: „Vangla- või rahatrahviga?“

Naine (nutma puhkedes): „Kahekümnesendilise juurdemaksuga.“

• • •

Kah tervitus

Vaguni postkasti oli heidetud postkaart. Venelastele omase viisakusega sisaldas tekstist $\frac{5}{6}$ tervitusi ja lõpuks lause (vene keeles): „Kui selle kaardi kätte saad, siis kirjuta. Kui sa aga seda kätte ei saa, siis kirjuta ka!“

Kommentaariks: sel kaardil polnud üldse aadressi!

— Rv. —

• • •

Samm-sammult

Kaardimoor pärast naiskliendi käe hoolsat uurimist: „Ma hoiatan teid, armuline proua, teie mees on halval teel, teie peate teda samm-sammult jälgima.“

Naisklient: „Taevas tule appi! Minu mees on ju kirjakandja!“

„Mis asi see on, posti peal ei müüda enam telefoninimekirju, neid saab ainult raamatukauplustest!“

„Ära pahanda. Varsti müüakse ka postmarke ainult raamatukauplustes. Postkontorist saad vaid loterii pileteid.“

„Küll oli tore seltskond. Hommiku kella 3-ni mängisime „postiljoni“.“

Röövlid

(Tõestisündinud lugu ühe postivedajaga.)

Elatunud preili V. veab posti. Juba 10 aastat. Veab ühe suure ja ühe väikese agentuuri vahet. Juhtus siis kunagi nii, et keegi juhuslik võõras oli väiksesse agentuuri annud paarisajakroonise rahasaadetise. See oli esmakordne selline juhtum väikese agentuuri ajaloos. Asja tähtsust ja summa erakorralist suurust silmas pidades hoiatas agentuuri juhataja postivedajat. Manitses ettevaatusele. Pikk tee, läbi metsa ka... Et mine tea?... Kuid preili V. on korralik ja väga kohusetruu... Sõidab rattal ja silmitseb hoolega ümbrust. Metsavaheline tee. Juba pool teed õnnelikult möödas.

„Kui vahest siin äkki...“, turgatab postivedaja mõte.

Äkki kõmatab hele pauk... Preili kiljatab, kukub tükis rattaga, nagu välgust rabatud. Püüab tunnistada, kus kuul on... Kuid märkab, et on teel ja et võib veel saada teise. USSINA roomates kaob ruttu metsa alla... Postikott jäi rattaga teele... „Oh, kui ikka jätaksid ellu!“ ohkab värisev postivedaja lamades ligi pool tundi märjal, soisel metsaalusel. Kuid imelik vaikus... Keegi ei liigutagi kusagil. Pole oravatki krõbistamas. Lamaja muutub tulegemaks: „Kaua ma siin ikka vahin? Kui tulevad kallale, eks karjun kõigest väest... mõni ikka kuuleb...“ Astub siis aralt metsa alt lagedale ja läheneb teraselt ümbrust silmitsedes jalgrattale. Äkki... vaatab — jalgrattal tagumine rattakumm lõhki ja lõhest irtitavad punase õhukummi servad... „Oh, sa sindrima sinder,“ sülitab läbimärg, kohusetruu postivedaja preili V. „Küll ikka võib vana inimest peletada!“

Rv.

• • •

Moodsa aja tempo

Teenija: „Post töötab tänapäeval tõesti kiiresti. Alles eile tuli meie rajooni uus kirjakandja ja juba täna sain talt musu!“

• • •

Kell 17.55. Postkontor tulvil publikut. Margikassa ees pikk looklev saba.

Vali hääl saba lõpust: „Kaua pen ma siin veel ootama?“ Hääl publikust: „Enam mitte kaua, kontor suletakse kell 18.“

PRANTSUSE TELEFONINALJU

„GRINGOIRE“

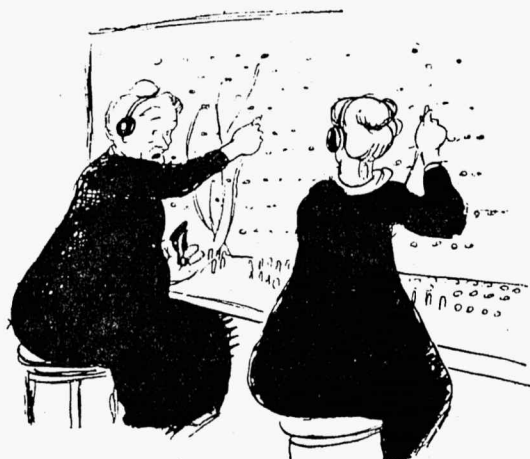
„Mõtle, kallim, kui naljakas! Mu mees saadab mulle telegrammi: „Pane toru hargile, kõlistan sulle asjatult juba kaks tundi.““

„Veel üks viimane proov, mu kallis, siis olen ma kodus.“

„Armuline proua on täiesti valmis. Ta on viie minuti pärast teil.“

„Minule ei ole veel keegi kunagi telefoneerinud.“

POSTITALUNIK UNUSTAS NIME

(Tõesti sündinud lugu.)

P. postkontori ülema abiline on maal revideermisel. S. postitalus lõpeb revideermine ja nii revideeritav kui revideerija tunnevad sellest head meelt. Esimene kehitab kogu toimingu kestel linaseid pükse, mõteldes koristamisvalmis kuivale heinale, millega naine nüüd üksinda mäsab. Teine puhtale õhule väljas, mis pole saja-protsendiliselt võrdsitatud valmiskeedetud seasöögi, toidujäänuste, pinutagusesuitsu ja muude kodulõhnadega. Ta koostab kiirustades revideermisakti, kuna kärbsellegionid ähvardavad enne teda „täita“ aktitähiku lahtrid.

„Palun, kirjutage alla,“ ulatab täidetud akti postitalunikule. See silmitseb mõistmata numbri-rägaistikuga täidetud paberit.

„Jah, see nimi... Sellega on ju asjad nüüd sedasi, et...“

„On vist eestistatud?“

„Oli sedamoodi küll!“

„Pole viga. Paneme siis uue nime kirja. Kuidas see kõlaks?!“

„Jah, vaadake, härra revident... Mees kratsib kukalt, siis rinda. „Kurat teda teab. Poiss siin mässas...“

„Seda võib juhtuda. Uus asi,“ trööstib revident. „Aega on. Tuletage meelde.“

Postitalunik pingutab mälu ja krimpsutab nägu. Ei aita. Peas keerlevad heinasületäied, mis selle pagana revideermise tõttu küüni kandmata jäävad. Nimest pole poolt silpigi.

Mõteldes heintele, meenub mehele naine.

„Tead mis, ma kutsun naise,“ ütleb. „Tol mitu põlve suguvõsa mees. Parem pea.“

„Ei, härra, prouat ei ole kodus.“

„Kui see teile ükskõik on, siis vaataksin ma meelsamini filmi Charles Boyeriga.“

„Ütlesin juba teile, mu härra, et ma ei ole „Must Kass“.“

Mees kaob.

Poole tunni pärast ilmub naine.

„Noh, proua, kuidas teie uus nimi oli siis?“

„Ei mina tea paremat ka... Arutasime vana-mehega, et ehk võiks veel vana nime kirja panna. See uus oli seande järsu lõpuga, justku saba tagant ära hammustatud. Aga meelega mitte ei tule.“

Nii tehtigi seekord kirjad vana seaduse järele. Võib juhtuda tänapäev.

Postipoiss.

„TEATAN ALANDLIKULT, ET LIIGUN...“

See on looke tsaariaegse jõuluposti kojukandest. Kuna ta on aga oma „sügavamalt olemuselt“ selline, et võib korduda tänapäevalgi, siis paneme ta enne jõulusid kirja.

P.-s teenis postiljonina venelane N. Muidu mees number esimene, aga kibedat viskas; ise aga vaeneke, sellise ehitusega, et nii kui kümnese ära pistis — magada tahtis.

Tubli. Läheb mees jõululaupäeval välja. Kott nagu tänapäevalgi. Annab tassida.

Aga kirja- või kaardisaajad, mõjutatud slaavi vaimust või millest, teistsugused kui tänapäeval. Kõikjal, kus aga ukse avad, ootab klaas ja suupiste.

„Võtke,“ palutakse. „Üks ühele jalale. Teine teisele. Kolmas teeseemneks.“

Postiljon N. tundis oma nõrkusi nagu isennast. Varsti ta nohises kusagil trepialuses hämaras nurgas.

Aga seal ta läheb juba poole tunni pärast jälle ja võtab: üks ühele jalale, teine teisele jne.

Talvine päev on aga veidi enam kui pöidlal pikkune. Paljuks seda valget. Peab töötama pimedas. Küllap see päevavalge terake järgmisel päeval möödus N.-l kusagil tukastudes. Või tekkis selle tubli mehe teadvuses mingi muu mälustreik.

Igatahes juhtus nii, et kontorist saadetud storož leidis N. järgmisel öhtul oma kirjakande rajooni südames hoolega töötamas. Ikka kaarte kaks, kolm või enam. Siis — üks ühele jalale, teine teisele jne...

„Kuidas läheb, N.?“ küsib storož.

„Noh, viga just ei ole,“ vastab N. „Ainult päev kipub venima pikaks.“

„Kontoriülem tundis muret, saatis otsima.“

„Olgu tema, isake, üsna muretu,“ ütleb N.

„Palun, mine isakese juurde ja ütle minu nimel, et: Teatan alandlikult, liigun ikka ühtesoodu edasi!...“

Storož läks ja kandis ette, et postiljon N., kes läks eile hommikul kirjakandele — liigub ikka ühte soodu edasi, olles kahe päeva jooksul kannud laiali juba poole kirjakande piirkonna posti.

Kontoriülem oli kuuldavasti unustanud selle ettekande pühade tõttu kaugemale esitamast.

Kolleegide suust kuulnud
Postipoiss.

NAISE JUURDE TULI KÜLALINE

Ametnik teatab telefoni teel ülemusele, et ta ei saa täna tööle ilmuda, naine on tõsiselt haige.

Hiljem ametnik ilmub siiski teenistusse ja märgib kontroll-raamatusse oma allkirja juurde „naise juurde tuli külaline“, tahes sellega ütelda, et ta sai nüüd siiski kodunt ära tulla. Ülemus aga oli telefonilise kõne unustanud ja võttis selle märkuse tööle hilinemise põhjuseks.

P O S T

Post sai mulle saatuseks. Ja jääbki vist. Kuna esimene lõbus lugu, mille kohta mäletan, et naersin poisipõlves, oli postist.

Haljalast sõitnud läbi esimene auto. Ja just kõrtsi ees — parts — vastu posti. Edasi muidugi enam ei pääsenud. Siis räägiti — kõrtsmik tulnud välja. Käinud takseerides ümber imeliku masina. Küsinud lõpuks sõitjalt:

„Aga kuidas te selle masina panele seisma seal, kus ei ole posti?“

Lapsepõlve mälestused jätvad inimesesse kõige sügavamad jäljed. Võivad määrata isegi iseloomu ja tuleviku. Püüdke tuletada meelde esimest naeru või esimest nuttu — te leiategi oma iseloomu põhijooned.

Noil päevil, kui räägiti seda postijuttu, ma polnud enam nii rumal poiss, et oleksin uskunud. Aga mõtlesin — vaat milliseid asju võib mõelda välja!

Siit see algas. Sattusid ette küll aiapostid, küll telefonipostid, laternapostid, verstepostid ja nii edasi. Loksvat kana taga ajades kukkusin istmik ees aiaposti otsast nõgesepõõsasse. Nõgestest leidsin vana kirve. Selle müüsin vanarauakaupmehele. Sain kolm kopikat. Raha eest ostsin kuus vähikompvekki. Ja kui nende söömiseks tegime naabri omanuse plikaga pesa keset rukkipõldu, sain oma elu soolasema nahatäie.

Kui järgnes teine samasugune kogemus isolaatorite katkiloopimise eest telefoniposti otsas, tegin otsuseks hoida eemale igasugustest postidest.

Kuni tuli posti kaudu esimene roosa ümbrikuga kiri. Mõtlesin siis — post on midagi ilusat. Isegi rohkem väärt, kui püss või pilliroost õngelatt. Ja ostsin rehendusraamatu jaoks antud rahaga pool naela kompvekke ja kaks kinopiletit. Kirjamargi jaoks enam raha üle ei jäänud. Järgmisel öhtul higistasin neli tundi, et pesta bensiiniga maha tempijälge vanalt kirjamargilt. Veendusin lõpuks, et margi pilt tuleb ennem maha kui tempel. Teisel päeval kukkusin sisse tegemata jäänud algebraülesande mahakirjutamisega vahetunnis. Öhtul kinni istudes septsesin esimese luuletuse. Saatsin sinises ümbrikus Agaatele ära kojamehe pojaga, kes oli postiljon. Tema raha ei võtnud, aga käskis korteriperenaise vanadelt kirjadelt ja postkaartidelt kõik margid maha rebida ja ära tuua.

Kena poiss oli. Kaks nädalat kandis mu siniseid kirju. Kuni kohtasin teda kahekesi kirjade saajaga jalutamas raudteeheki ääres.

Siis mõtlesin südamevaluga, et õpin ka postiametnikuks. Ja kui saan juba postkontoriülemaks, — lasen selle kirjakandja ametist lahti.

Suvevaheajal olingi traadivenitaja. Ronisin mööda telefoniposte üles, kõverad konksud jalgade küljes. Aga seda sai teha ainult lõunaajal, Töö ajal pidin kaevama postiaukusid. Mehaanik ütles, et pean sööma veel palju putru, enne kui mind lastakse traatide ja isolaatorite kallale.

Aga minul kahjuks polnud pudrusõõja iseloomu. „See ei saa olla loomulik,“ mõtlesin. „Misjaoks on siis inimesel hambad, kui ta peab sööma toitu, mida võib ilma närimata alla neelata?“ ütlesin sõbrale.

„Sinust ei saa miski postkontoriülemat,“ arvas sõber, kellele rasketel tundidel olin usaldanud oma saladuse. „Sul on filosoofilised kalduvused. Hakka parem öövahiks. Selle ameti juures peab inimene oskama mõelda — muidu jääb magama.“

Öövahi kohti polnud parajasti saada. Et ma aga eneseteada olin ronimise selgeks õppinud, siis läksin laevapoisiks.

Alul paistis, et elu on siiski ilus. Esimesel päeval ei antud teha midagi muud, kui pidin vana harjaga pühkima merre tagasi vahu, milleained pritsisid laevavööris tekile. Ja kui saalingunukil istuv kajakas laskis mulle paraja portsjoni poolvedelat otse särgikaelusest sisse, vaatasin ülespoole. Silmad jäid pärani lahti. Sest taevast ujusid roosad pilved ja keerles hõbetiivulisi linde kui suuri lumehelbeid. Läänest aga puhus vile tuul ja rohelised lained pritsisid vahu.

„Meri mu meri!“ ütlesin Friedebert Tuglase sõnadega. Sõin kajutis kõhu tanguputru kõvasti täis ja kirjutasin kirja — kuus poognat riimitud proosas. Saatsin sellele, kes seal raudteeheki ääres...

„Sa poiss venid mul edasi nagu kirjakandja telegrammiga,“ ütles kapten, kui ma teisel päeval ronisin masti, et sealt yaadata, kas ekvaator juba paistab.

Mu süda hüppas sularõõmust. Nii kui laev jõudis sadamasse, võtsin oma koti ja sõitsin kodulinna poole. Kogu tee harjutasin läbi hammaste sülitamist. Ise mõtlesin — kui vana kapten juba ütleb, et ma olen kui kirjakandja ja pealekauba veel sülitan üle kahe jardi — noh, ma tahaks näha, mis see Agaate...

„Läks kahe nädala eest nahaparkalile mehele,“ ütles Agaate ema.

Agaatega sain veel tänaval kokku. Tema käis järgi mehele, kes vedas kärutäit tooreid vasikanahku.

„Sa aga lubasid, et armastad mind igavesti,“ ütlesin ja sülitasin kolme jardi pikkuses kaares nahakoormale.

„Oleksin armastanud kah,“ vastas. „Aga sa hakkasid mulle kirjutama sama vesiseid kirju kui see postiljon, kes millaski ei kutsunud kinosse ja igapäev tahtis jalutada raudteeheki ääres pimedani. Üldse noored mehed ei tunne naise hinge. Vaata — minu vanamees seal võib kas või toore härjanaha kahe käe vahel lõhki rebida.“

Nuuskasin nina puhtaks, ajasin selle siis püsti ja ütlesin kurvalt: „Oled purustanud mu elu, Agaate! Mul pole nüüd enam midagi kaotada. Hakkam kivilõhkujaks ja taon kaali raudpulgaga puuriaukudesse.“

„Sina oled romantiline nagu mu sõbranna, kes teenib telefonikeskjaamas,“ ütles Agaate. „Tema ükskord rääkis mulle ka, et üks mees kõnelevat läbi telefoni niisuguse häälega nagu õõbik, kellel on torgatud telefonitraat läbi südame. Meest ma tunnen küll — see on puujalaga kohtupristav, kes oskab oksjonil isegi vanad kübarad noortele tüdrukutele ära müüa. Kui ma sõbrannale seda rääkisin, jalutas ta mitu päeva postkontori ülema uue maja ehituse juures tellingute all ja ootas, et talle telliskivi pähe kukuks. Aga postkontoriülema proua arvas, et mu sõbranna luurab tema meest ja tegi skandaali. Sõbranna paigutati ümber linna ligidale postiagentuuri ja räägitakse, et postkontoriülem käib vahel jalgrattal teda vaatamas.“

Agaate saatis mulle teisel päeval ühe paki ja kirjutas: „Seal sees on ka need kirjad, mis kirjutas see postiljon. Ma arvan — kui sa kivilõhkumisel ei saa kohe surma, jääd vigaseks — ega sa siis enam muuks kõlba kui kirjanikuks. Need kirjad on hästi naljakad ja ehk saab need mõne romaani sisse panna.“

Kirjad olid needsamad, mis ma ise kunagi kirjutasin ja saatsin postiljoniga. Tema oli ainult oma käega ümber kirjutanud ja oma nime alla pannud.

Jõin ära terve pudeli õlut, et uputada mälestust oma nooruse unelmate purunemisest. Kukusin purjus peaga vastu telegraafiposti pea lõhki. Ja otsustasin, et ma ei tee enam ealeski tegemist mitte mingisuguse postiga. Kui rikkaks saan, üürin korteri, kus on hoopis telefon.

Ja hoiatuseks kõigile noortele meestele, kes usuvad igavest armastust, kirjutasin kodus sulase jutu järgi, kui mõttetu on kivilõhkumine kaaliga õnnetu armastuse pärast. Võib tekkida plahvatus ja surnud inimene ei saa ikkagi teada, kas üks tüdruk tema pärast nutab või ei nuta. Viisin kirja oma koolivenna kätte, kelle isa oli

ajalehe trüükikojas ladujaks. Lehe toimetaja jälle oli saanud pikse ajal telefoniga rääkides välgulöögist peapõrutuse. Ja järgmisel päeval kutsuti mind tema jutule.

„Tore, et tulite,“ ütles toimetaja. „Sellise huumoriga inimesi kui teie leidub harva. Teil pidi küll lõbus tuju olema, kui selle fõljetoni valmis kirjutasite, mis?“

„Siin pole mingit huumorit,“ vastasin. „See on noore hinge traagika ja armastuse kurbmäng. Minusuguseid on tänapäeval palju ja võib olla mõni hakkab tõesti kaaliga kive lõhkuma.“

Toimetaja hirnus. „Teate mis,“ ütles. „Teie oskate veel tunda ja kirjutada traagiliselt. Tänapäeva inimestele teeb see kõige suuremat nalja. Tahate hakata meil tööle?“

Esimese palgarahaga ostsin portsjoni karbonaadi ja pudeli viina sellele postiljonile, kes mu kirjad omal ajal ära kasutas. „Unustagem nooruse rumalused,“ ütlesin, kui olime juba puhvetipreilile ostnud kaks karpi šokolaadi, viis klaasi konjakit ja helistanud tuletõrje pealikule, et linna puurkaevus on läinud vesi põlema. „On täitsa selge, et post on siiski midagi väärtuslikku. Muidu me ei istuks siin ja meile ei antaks enam viina võlgu.“

„Sa räägid segast juttu, nagu oleksid kannud ringi uueaasta õnnesoovikaarte,“ ütles postiljon. Postil on ka sügavam mõte. Kui ei oleks posti, ei oleks ka vanu kirjamarke. Seepärast läheme ja laulame — ma olen väike postimees...“

„Ärge lärmake,“ ütles postikordnik. „Ega te pole mõnel juubelil.“

„Post on minule teinud palju head,“ ütlesin. „Austan postkontorit. Ka kordnikust pean lugu, kui ta seisab posti peal.“

Järgmisel päeval lõi konkureeriv ajaleht mu nime politseiprotokolli järgi häbiposti.

Igasugused kummi- ja metall-

TEMPLID

METSAKIRVED

ŠABLOONID

NUMERAATORITE PARANDUS

A. Targama

Tallinn, Nunne t. 18

(S. Kloostri nurgal)

Tel. 473-69)

Postiuudiseid välismaalt

VENEMAALT

Üks Uus-Meremaa p.-t.-t.-ametnike ühingu liige külastas Moskvast viibides sealset automaat-telefon- ja telegraafiasutist, kirjutades oma muljeist järgmist:

Automaattelefoni teenindab 200 ametnikku. Nad töötavad 7 tundi päevas, saades iga 5 päeva järele vaba päeva. Pühapäeva seal ei tunta. Ametnikud jagunevad 8 ametiastmesse, saades põhipalgana 94 kuni 380 rubla kuus ja lisatasu 20 kuni 25%.

Tavaline ametnikkond saab aastas 2 nädalat puhkust. Insenerid ja tehnikud 3 nädalat. Järgmise ametiastme saamisel peab ametnik sooritama eksami. Kõrgeim, s. t. kaheksas, ametiaste saavutatakse harilikult juba peale 3. teenistus-aastat. Kui keegi ametnikust soovib peale 8. ametiastme saavutamist õppida inseneriks, võimaldatakse talle ülikoolis õppimine, kusjuures talle maksetakse õppeaja jooksul edasi täispalk.

Kõik teenijad esimesel neljal ametiastmel nimetatakse õpilaseks. Nad võivad teenistusse astuda 16-aastaselt.

Ületundide eest maksetakse kahe esimese ületunni eest harilik palk poolteistkordselt. Rohkem ületundide puhul iga tunni eest harilik palk kahekordselt.

Moskva peatelegraafis töötab 1200 ametnikku. Neist umbes pooled naisametnikud. Töötingimused ja -tasud samasugused kui telefoniametis.

Töötamisviisid telegraafikontoris on aga võrdlemisi moodsad. Kõik väljuvad telegrammid koonduvad ühte ruumi. Siit lähevad iga suunas erilised liikuvad nõõrid, millel klambrid küljes. Nende klambrite vahele paigutatuna saadetakse telegrammid vastavasse ruumi, vastava aparaadi juurde. Aparaaditubade laelused on selle tõttu suur liikuvate nõõride rägastik.

Samuti toimitakse saabuvate telegrammidega. Samad liikuvad nõõrid viivad nad „tagasiteel“ keskruumi, kust nad väljastatakse.

Seinaajalehis, mis välja pandud asutise seintel, kiidetakse paremaid ja laidetakse halbu töölisi.

SUUR-BRITTANNIAST

Nõutakse lühemat tööpäeva

Seoses tööpäeva lühendamisega on S.-Britannia postiteenijate poolt ajakirjandusele avaldatud muuseas järgmist:

Postivalitsus tahab meid uskuma panna, et tööpäeva lühendamisega ollakse tõenäoselt sunnitud tõstma postitakse ja -makse. Arvestades aga tõsiasja, et postivalitsuse puhaskasu on viimase 10 aasta jooksul ulatunud igal aastal üle

10 miljoni naela, ei pea meie seda postivalitsuse põhjendust meie nõudmiste tagasilükkamisel mõõduandvaks.

Tervishoiu alal koostatud statistika, mis näitab, et töö mehhaniseerimine ei ole halvendanud teenijaskonna terviselist olukorda, ei ole koostatud põhjalikult. Nimelt suureneb aastast-aastasse osakondadest saabuvate kaebuste arv, milles kurdetakse, et töö mehhaniseerimisest ja moderniseerimisest tingitud nõudlikkus ja närvide pingutus mõjub ametnike tervisele laostavalt.

Sealjuures ei või unustada, et näiteks liigeste närvide pingutamistest tekkinud terviserikked ei avaldu sugugi momentaanselt, vaid need ilmnevad vahest alles aastate pärast, kuid seda raskekujulisemalt.

Meie nõudmine on suunatud selles sihis, et teenija olgu ta postiametkonnas või eraettevõttes, peab saama osa produktsooni suurenemisest. Sest mis kasu on produktsooni tõusust, kui rahvas sellest mingit hüvet ei saavuta.

Telefonitellimisi ei suudeta täita

Postivalitsus tarvitab viimase kahe aasta jooksul kuni viimase ajani uute telefoniabonentide hankimiseks erilist, juba varemalt kirjeldatud, propaganda- ja preemiasüsteemi. Nüüd teatab postivalitsus, et kaotab nimetatud süsteemi, põhjusel, et ei suuda täita järjest suurenevat tellimiste hulka.

Peapõhjuseks olevat üldine tellimuste suurenemine telefonivabrikus, mis ei võimalda postivalitsuse tellimusi täita viibimata.

Raadiotelefon rannasõidu- laevadele

Postivalitsus avas hiljuti raadiotelefoni teenistuse rannasõidu-aurikute ja kalurlaevade jaoks, ulatusega kuni 100 miili rannast. Taks on 7 šillingit iga 3-minutilise kõne eest ja 2 šillingit 6 penci iga järgmise kolme minuti eest.

IIRIMAALT

Jõulupühiks tööseisak postil

Iiri postivalitsus valmistas oma teenijaile tänavu jõuluks meeldiva üllatuse: nimelt katkestatakse tänavu töö postil 25. ja 26. detsembriks, et võimaldada ka postiametnikel jõulupühade pühitsemist. Jäävad ainult raudteejaamades toimuvad posti transport-operatsioonid.

See uus määrus ei ole kehtiv telegraafi- ja telefonikontorite kohta ning ta anti katseks kolmeaastase kestusega.

AUSTRIAST

Alatoitlus ja nälg

Ühes Wiini postkontoris varises hiljuti toru-posti juures töötav ametnik kokku ja viidi pääs-temeeskonna poolt ära.

Haiguselehele kirjutati arsti poolt haiguse ni-metusena: alatoitlus ja nälg. Arstimina mää-rati haigele: kosutav toit.

Statistikud avastasid sel puhul huvitava vahe-korra riigiteenijate palkades. Nimelt selgus, et kokkuvarisenud ametnik, kellel naine ja kaks last, saab oma töö eest kuupalgana täpselt poole sellest, mis valitsussekretär tööliskaitse alal saab päevas.

RUMEENIAST

Telefonitellijate pikad „sabad“

Pikemat aega juba on Konstanzas uute tele-fonide saamine tõkestatud. Põhjuseks on asja-olu, et Konstanza keskjaama mahutavus on täis ja uusi ühendusi antakse ainult niipalju, kui vabaneb kohti endiste abonentide loobumise tõttu.

Post laste käes

Rumeenia ajalehed kirjutavad uskumatust kor-ralagedusest Rosi de Vedes. Posti kandvat seal

kirjakandjate asemel laiali lapsed, kes pildu-vat kirjad ja kaardid lihtsalt hoovi maha. Peale selle kandvat sellised „postiljonid“ kõik vähegi loetavad uudised ühes postiga mööda linna laiali.

AMEERIKA ÜHENDRIIKIDEST

Uus pensioniseadus

Ameerika Ühendriikide riigiteenijate äsja keh-tima hakanud pensioniseaduses on alltoodud täht-samad punktid.

1) Pensionile on sunnitud minema teenijad, kes on 70 a. vanad ja teeninud vähemalt 15 aastat.

2) Enda soovil võib pensionile minna 65-aas-tasena, olles teeninud vähemalt 15 aastat.

3) Valitsuse poolt võib pensionile saata, pen-sionile mineja nõusolekul 55-aastaselt, olles tee-ninud vähemalt 30 aastat. See on mõeldud juh-tudeks, kui teenija ei suuda enam oma kohustusi täita.

4) Pensionikapitali jaoks võetav % suurendati 3,5-lt 5-le protsendile.

Sealjuures võivad ametnikud pensionikapitali maksu suurendada vastavalt tulevikus saadavale pensionile.

TEENISTUSLIKKE TEATEID

NIMETATAKSE AMETISSE

Soo, Ella — van. kantslei am. Postivalitsusse, 26. okt. 1937. a.

Jaakson, Elga — 4. j. am.-vabateen. Antsla ptk. 29. okt. 1937. a.

Tammetalu, Elmar — noor. post. Valga ptk., 1. nov. 1937. a.

Hain, Evald — noor. post. Otepää ptk., 1. nov. 1937. a.

Luht, Hans — öövahiks Tallinn-Välispakkide ptk., 10. nov. 1937. a.

Blauberg, Maria — 4. j. am.-vabateen. Rakvere ptk., 13. nov. 1937. a.

Rits, Leida — 4. j. am.-vabateen. Kilingi-Nõmme ptk., 19. okt. 1937. a.

Alamets, Heino — noor. post. Mustvee ptk., 16. nov. 1937.

Kommussar, Adolf — noor. post. Narva ptk., 16. nov. 1937.

Valliste, Kaarel — noor. post. Kose ptk., 16. nov. 1937.

NIMETATAKSE AMETNIKU KANDIDAADIKS

Vinogradov, Liidia, am. õpil. Tallinna pea-postikontor, 1. nov. 1937. a.

Pehka, Niina, am. õpil. Tartu ptk., 16. nov. 1937.

Mitt, Ida, am. õpil. Viljandi ptk., 16. nov. 1937.

Kaasik, Tamara, ametn. õpil. Kuressaare ptk., 1. det. 1937.

NIMETATAKSE MEHAANIKU ÕPILASEKS

Tigi, Herman — Järvamaa t.-t.-v., 25. okt. 1937. a.

NIMETATAKSE MEHAANIKU KANDIDAADIKS

Reinup, Johannes, meh. õpil. Tartumaa t.-t.-v., 21. okt. 1937. a.

PAIGUTATAKSE ÜMBER

Keremäe, Alma, Narva-Jõesuu ptk. 3. j. am. — Narva tel.-võrku, 17. okt. 1937, oma palvel ja kulul.

Irbe, Grigori, Valga ptk. 4. j. am. — Tallinn-Vaksali ptk., 30. okt. 1937, teen. huv. ja enda nõusolekul.

Kõiv, Jaan, Valga ptk. van. post. — Nõo ptk., 30. okt. 1937, teen. huvides.

Reinup, Johannes, meh. kand. Tartumaa t.-t.-v. — Rõngu ptk., 30. okt. 1937, teen. huvides.

Aren, Elmar, 4. j. am.-vabat. Narva ptk. — Simuna ptk., 1. nov. 1937, teen. huvides.

Lehtis, Osvald, noor. post. N.-Jõesuu ptk. — Aravete ptk., 1. nov. 1937, teen. huvides.

Kivisalu, Enn, noor. post. Nõmme ptk. — Juuru ptk., 9. nov. 1937, teen. huvides.

Otsus, Konrad, 4. j. am. Simuna ptk. — Narva ptk., 9. nov. 1937, teen. huvides ja enda nõusolekul.

Puurman, Richard 3. j. am. Jõhvi ptk. — Narva ptk., 10. nov. 1937, omal palvel ja kulul.
Vahter, Mihail, noor. post. Juuru ptk. — Nõmme ptk., 10. nov. 1937, teen. huvides.

Rennit, Hans, ülema abi Kolga ptk. — ülema abiks Suure-Jaani ptk., 15. nov. 1937, teenistuse huvides ja enda nõusolekul.

Kukk, Johannes, ülem Piliistvere ptk. — ülema aj. kt. Juuru ptk., 18. nov. 1937, teenistuse huvides ja enda nõusolekul.

Kussal, Elmur, ülem Koigi ptk. — ülemaks Rõuge ptk., 20. nov. 1937, teenistuse huvides ja enda nõusolekul.

Viren, Boris, 2-b j. ametn. Tartu ptk. — 2-b j. ametn. Tallinna peapostk., 21. nov. 1937, teen. huvides ja enda nõusolekul.

Tarikas, Eduard, noor. post. Otepää ptk. — 4. j. am.-vabateen., Jõhvi ptk., 8. nov. 1937, teen. huvides.

POSTI-BALL

MÄÄRATAKSE UUE AMETI PEALE

Tensuda, Veera, am. õpil. Tallinna telefoni-võrk, 6. nov. 1937. a.

Nee, Ludmilla, am. õpil. Tallinna telefoni-võrk, 6. nov. 1937. a.

Rahe, Rein, 2-b j. am. Risti ptk. — ülema aj. kt. Piliistvere ptk., 15. nov. 1937, teen. huvides ja enda nõusolekul.

Reinok, Anton, ülema abi Suure-Jaani ptk. — ülema aj. kt. Koigi ptk., 16. nov. 1937, teen. huvides ja enda nõusolekul.

Levol, Osvald, ülem Juuru ptk. — 1-b j. ametn. Tartu ptk., 18. nov. 1937, teen. huvides ja enda nõusolekul.

Kerge, Gustav, ülem Rõuge ptk. — 1-b j. ametn. Tartu Vaksali ptk., 20. nov. 1937, teenist. huvides ja enda nõusolekul.

KÕRGENDATAKSE AMETIJÄRGUS

Pull, Hermann, 2. j. meh. Tallinna peatele- graafik. — 1. j. meh., 21. okt. 1937. a.

Neidre, August, 2. j. mont. Läänemaa t.-t.-v. — 1. j. mont., 1. dets. 1937.

Küüt, Leontine, 2. j. ptt. ametn. Postivalitsuses — 1. j. ptt. ametn., 1. dets. 1937.

KINNITATAKSE AMETIJÄRGUS

Rikand, Olev, 2. j. meh. aj. kt., Tallinna te- lefonivõrk — 2. j. meh., 1. nov. 1937.

Sillat, Nikolai, 2-a j. am. aj. kt., Tapa ptk. — 2-a j. am., 1. nov. 1937.

Värk, Viktor, ülema aj. kt. Värska ptk. — ülemaks, 16. nov. 1937.

Jaanimägi, Kalju, ülema aj. kt. Irboska Vak- sali ptk. — ülemaks, 16. nov. 1937.

KUSTUTATAKSE AMETKONNA TEENIJATE NIMEKIRJADEST

Õiglas, Johannes, 1. j. mont. Läänemaa t.-t.-v., 23. nov. 1937, surma tõttu.

Taimre, Jaan, van. post. Tall.-Vaks. ptk., 1. dets. 1937, BES § 4186 ja Riigiteen. tas. sead. § 23 põhjal, parandamatu haig. tõttu.

VALLANDATAKSE AMETIST

Taimsalu, Bruno, 2. j. meh. Tartu telefoniv. — 23. okt. 1937, oma palvel.

Sarva, Elsa, van. kants. am. Postivalitsus — 27. okt. 1937, oma palvel.

Sepp, Selma, 4. j. am.-vabateen. Antsla ptk. — 1. nov. 1937, oma palvel.

Samok, Eduard, noor. post. Nõu ptk. — 1. nov. 1937, BES § 4186 põhjal.

Bergmann, Karl, noor. post. Mustvee ptk. — 1. nov. 1937, BES § 4186 ja Riigiteen. tas. sead. § 23 põhjal, parandamatu haig. tõttu.

Janson, Valter, õövaht Tallinn-Välispakkide ptk. — 10. nov. 1937, Balti Erasead. § 4186 põhjal.

Vidau, Lydia, 3. j. am. Rakvere ptk. — 13. nov. 1937, oma palvel.

Roots, Endrik, van. post. Narva ptk. — 16. nov. 1937, BES § 4186 ja Riigiteen. tas. sead. § 23 põhjal. Parandamatu haiguse tõttu.

Paja, Aleksei, van. post. Kose ptk. 16. nov. BES § 4186 põhjal.

*

Tartu telefonivõrgu 3 j. ametn. Salme Kuld- vere'le on teedeministri poolt lubatud jätkata teenistustasuta puhkust, alates s. a. 16. nov. kuni 1. märtsini 1938. a.

26. märtsil

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJAS

NIMEDE MUUTMISED

Tallinn Vaksali ptk. posti pealelaad. Vil- helm Treufeld — Vilhelm Truupõld.

Nõmme pek. van. postiljon Aleksander Tutk — Aleksander Tammera.

Rakke ptk. noor. post. Aleksander Kirk- mann — Aleksander Rahnoja.

Vasknarva ptk. 4. j. ametn.-vabateenija Au- gust-Martin Siisberg — August- Martin Siispere.

Kuna Narva ptk. 3. j. p.-t.-t. ametn. Artur Korp on haiguse tõttu vahetpidamata 26 nädalat teenistusest puudunud, siis lõpetatakse temale teenistustasude maksmine Riigiteen. tasude sead. § 24 põhjal, alates s. a. 8. novembrist.

Teedeministri käskkirjaga nr. 55 vabastatakse ametist sõjaväkke aega teenima mineku puhul Tallinna telefonivõrgu inseneri kohustetäitja Hellmuth Riikojä, arvates 3. novembrist s. a.

Sama käskkirjaga määratakse Tallinna te- lefonivõrgu vanema mehaaniku ajutise kohuste- täitja (palk Kr. 85.— kuus) Aleksander Räh- soo Tallinna telefonivõrgu inseneri ajutiseks kohustetäitjaks palgaga Kr. 155.— kuus, arva- tes 3. novembrist s. a.

Teedeministri käskkirjaga nr. 61. kinnitati ametisse telegraafi eksploatatsiooni korraldaja kohustetäitja Julius Säck telegraafi eksplua- tatsiooni korraldajaks, palgaga Kr. 155.— kuus ja telefoni eksploatatsiooni korraldaja kohuste- täitja Valentin Tomberg telefoni ekspluatat- siooni korraldajaks, palgaga Kr. 155.— kuus, mõlemad arvates 1. detsembrist 1937. a.

Väljaandja: Tallinna Peapostkontori Ametnike Kogu. Tegev- ja vastutav toimetaja R. Kroon. Toimetuse ja talituse asukoht: Tallinn, Vene 9, aadress: „Postisarv“ Tallinn, postk. nr. 266. Trükikoda „Estotruk“, Tallinn, S. Karja 8.

Posti-telegraafi-telefoni
teenijaskonnale
roõmsaid jõulupühi ja head uut aastat
soovivad:

TARVITAJATEÜHISUS
TARBIJA

Aktsiaselts
Oskar Kilgas
Triko-, pitsi- ja sukavabrik
Tallinn

AKTSIASELTS
AIVAZ

AKTSIASELTS
VOLTA TEHASED

Jalanõude äri

OWALD

Viru 5, tel. 443-11

RIIDEKAUPLUS
J. ROSING

Tallinn, S. Karja 11

Tööstus-Kaubandus
Aktsiaselts
SIDOL COMPANY

Tarvitajateühing
„OMA“

Jalanõudekauplus
A|S **Globus**
VIRU TN. Nr. 1

Kr. Saar & Ko.
Tallinn
Tartu

Inglis Magasin
Omanik L. Sverdlov
TALLINN, MAAKRI 2

Noodiäri
A. MEYER
Tallinn, Viru tn. 2
OÜ Esto-Muusika ruumes

JOH. KRAHE
TALLINN NARVA Nr. 4

Kauplus
S. KULL
TALLINN, V. POSTI 8

*Rõõmsaid jõulupühi
ja head uut aastat!*

Väliskaubanduse kontor
A. SELLING & Co.

Rätsepmeister

M. Alev

Tallinn, Pikk tn. nr. 5. Tel. 467-82

o/ü. J. RUBIN

Tallinn, Viru 17

Valmisriiete kauplus
Josef Eidelmann
Tallinn, S. Karja 8

Eesti
Ühistrükikoda

*Agentuuri ja speditiooni
O-Ü.*

„Esfika“

A. TOOTS

MEHAANILINE PÄBERIKOTITÖÖSTUS

Narva mnt. 24. Tel. 305-23

Keemiatehas

W. Treublut

Tallinn

Aktsiaselts

Tallinna Kõievabrik

John Carr'i pärijad

K/M. **Abramsohn**

TEMPLIVABRIK

Heinrich Kiiver

Tallinn, Pikk tän. 29

Taimevõitehas

„OLIVIA“

Tallinn, Volta 3

Postimaja einelauapidaja

M. Wahlberg

**Tehkem sisseoste ärides, kes kuulutuslega
toetavad „Postisarve“!**

POSTISARV

1937

Viies aastakäik

POSTI-, TELEGRAAFI-, TELEFONITEENIJATE KUTSEÜHINGU
TEHNILISE ALA TEENIJATE ÜHINGU JA TALLINNA
PEAPOSTKONTORI AMETNIKE KOGU HÄÄLEKANDJA

VÄLJAANDJA: TALLINNA PEAPOSTKONTORI AMETNIKE KOGU

Sisukord

1. Riigiteenijaskonda puutuvad, üldsisulised artiklid.	
Riigiteenijate tasud on ebaühtlased. H.—ik.	1
Riigiteenijaile halb reklaam ajalehtedes. Amicus postalicus	3
Milles peitub riigit. palkade ebaühtl. H.—ik.	22
Riik ja riigi põhiseadus. V. Laak	45
Kas elukallidus sõltub riigit. palkadest H.—ik.	47
Kes algatab riigiteenijate palkade ühtlustamise aktsiooni ja kuidas? Endu Päit	48
Riigiteenijate puhkekodud. Endu Päit	69
Kuidas hindab omaval. kauaaegset teenistust ja kuidas teeb seda riik. Endu Päit.	79
Riigiasutised ühishoonetesse. Endu Päit	93
Ühistegeliku omaabi korraldamine riigiteenijaskonnas. Almer.	95
Uus haiguskindlustusseadus. Almer	113
Riigi klassiloterii pileтите müük ja müügitasud. Endu Päit	155
Riigiteenijaskond naisestub. Endu Päit	156
Riigiteenijate tasusid parandati. Almer	297
Riigiteenijate klubi asutamisel.	301
Riigiteenijate klubi avatud	322
2. Postiteenijate ühingud, nende tegevus ja elu.	
Postirahva jõulupuu. M. Mõõnaste	4
Ametkond ja kutseajakiri. Pdr.	15
Jälle „Postisarve“ sisust. Erpolane	15
Vastuseks seniorile. Junior I	16
Kiri toimetusele. Junior II	16
Lp. „Postisarve“ toimetaja.	17
Kutseühingu keskjuhatus tegevusest.	24
Elva puhkekodule uus maja. P. T.	26
Postiteen. kutseüh. Elva osak. peakoosolek	28
Tehnilise ühingu tegevusest.	28
Klaver Tallinna osakonnale.	29
Eesti ja prantsuse keele kursused.	30
Kas kutseüh. või kutsetehnil. ajakiri. H.—ik.	42
„Postisarve“ toimetusele. T. Tõuseste	43
„Postisarv“ jagas aastatellijaile kingitusi.	43
Kutseühingu 1937. a. kongress.	50
Tapa os. peakoosolek.	50
Postiteen. Hoiu- ja Laenukassa peakoosolek	50
Tervitus Läti kolleegidelt.	50
Matusekassa peakoosolek. P. T.	50
Tehnilise ala ühingu tegevusest.	51
Tallinna postiteenijate laulukoori tegevusest ja kavatsusist. M. Mõõnaste	52
Postiteenijale oma kodu. A—Re	54
P.-t.-t. teen. kutseühingu 19. kongress.	71
Kongress kõrvalt vaadatuna. Mandaat	72
Keskjuhatuse jagas ameteid.	74
Mõtteid kongressilt. Üks paljudest.	75
Keskjuh. teadaanne puhkekod. kasutajaile	76
Kutseüh. Tall. os. tead. Pirita puhkek. kasut.	76
Pirita puhkekodu sisustist täiendatakse.	76
Tall. osak. juh. koosseis ja ametite jaotus	76
Tehnilise ala teenijate ühingu asemikekogu peakoosolek	77
Tehn. ala t. üh. asemikek. peakoosol. resoluts.	78
Tulevad laskevõistlused	87
Keskjuhatuse informatsioon	97
Suvilate tubade jaotusest	97
Pirita puhkekodu tubade jaotusest	97
Kes kus suvitab.	98
Kutseüh. Tall. os. loterii võitude nimestik	99
Kutseüh. liikmete-kaitsel. laskevõistlused	99
Kutseüh. Ümberkorraldmisel. J. Kallasmaa.	47
Tehnilise ühingu tegevusest	118
„Križkovsky“ külastäik. M. Mõõnaste	119
Postiteenijate kogud. H. I—k	134
Postiteen. lauluk. Saaremaa laulupeol. S. P.	136
Kutseühingu laskevõistlused	136
Meie kutseorg. ümberkorrald. R. Viilup.	153
Kutseühingu keskjuhatus tegevusest	157
Aastapäeva kontsert ja lipu õnnistamine	160
Organisatsioonilisi teateid	160
Aiapidu Pirital	161
Rahvusvah. P.-T.-T. teen. Liidu tegevusest	162
Pariisi konverentsi sooviavaldusi esperanto tarvitusele võtmiseks p.-t.-t. alal. V.	164
Tehnilise ühingu tegevusest	170
Postiam. erikap. lähem. ülesandeid. Am. P.	298
Riigiteenijate saadikutekogu oli koos	299
Saadikutekogu poolt vastu võetud resolutsioonid. Almer	300
Kas kutseühing või kogud. Joh. Tamre	301
Keskliidu uus juhatus jagas ametid	301
Kindlakorr. organiseerimisvorm. H. Imelik	302
Erikapitali suurendamisest. H. A.	304
Postiteenijate laulukoori 11. aastapäev. S.P.	309
Eesti ja prantsuse keele kursused alanud	311
Rahvusvah. p.-t.-t. ajakiri 15 a. Erpolane.	314
Ümberehitusi Pirita puhkekodus	315
Nokaga või nokata. Vormikandja	329
Huvireis Türi	329
Postiball	330
Laul teeb rinna rõõmsaks	330
3. Ametkonna tegevus, teenistuslikud küsimused	
Eksimus töövõime mõõdupuuna	5
Ametitelefonide vähesus. Jooksupoiss	6
Klassiloteriipiletite väljasaatmisest	6
Normide suurendamisest	6
Postiametkonna tegevus 1935/36	7
Küsimusi ja vastuseid	8
„Postisarve“ toimetusele. Dir. G. Jallajas	8
Linna- ja maapostkont. teenijaist. Maamees.	30
Lihtkorrespondentsi valesitihitamisest	31
Veel postisaadetiste sihitamisest	32
Kohustused ja soodustused	53
Uued postitaksid. A. Toomla	70
Postiliiklemise ülekandm. vaksalitesse. K.S.	80
Rahvusvah. esperanto kursus postiteenijaile	99
Reforme postiametkonnas. Fil.	120
Keskladu teeb loteriid	122
Meile kirjutatakse	131
Kõrgenduskomisjon oli koos	159
Kokkuhoid teenijate tervise arvel	308
Postiametkonna teenijate ametijärgest ja kõrgendusest. R. Viilup	317
Telegrammide ilutähikud. Önnitleja	329
4. Posti, telegraafi, telefoni, raadio areng ja ajalugu.	
Jooni telegraafi, telefoni, raadio ajaloolisest arengust. A. Merilaid 3, 55, 82, 100,	123
Merepostühendustee Porkkala—Tall. S. G.	11
Kes leiutas postkaardi? J. V.	36
Tallinna postijaama pidamise väljapakumine 1808. a. J. Bleyer	39
Postivedajate varustis XV s. S. Grönroos.	62
Tallinna telegraaf juba 81 a. vana. J. B.	63
Tall. peapost- ja telegraafik. 50 a. juubel. J.B.	87
Kirjaümbrik leiutati Inglism. „La Interligilo“	111
Suurteos Soome posti- ja telegraafiasjanduse üle. Jul. Bleyer	125

Kes telegrahvi-asjade vasto eksivad . . . J. B.	128	Traadipoisid. R. R.	40, 108
Millistes riikides on postimuuseumid. J. B.	131	Postlane-harjusk! Mihkel Tõmbits, meh.	64
Leidur Marconi †	139	Kolm kirja. R. R.	65
Torupost. „La Interligilo“. J. V.	140	Mälestus. Hando	88
Esperantokeelne postitempel 25 a. J. Vahtra.	140	Kevadmüstika. Salme Prants	89
Läti postimuuseumi ja posti-ajaloolise ar-		Kiri jutustab. Ed. Sykora	111
hiivi korraldamine. Esp. servo	163	Teispool numbroid. Eeristo	126
Telefoniaparaat valjuhääldajaga	169	Hommik. S. P.	127
Teedeministri pühendus Tallinna telefoni-		Mõrv postvagunis. Hando	129
Teedemin. abi pühendus Tall. telef.-võrgule	183	Saarlaste laulupeol. S. P.	137
fonivõrgule	184	Kuidas informeeritakse. Väikeveli	142
Pilk seljataha. G. Jallajas.	185	Eelsügisel. S. P.	169
Ülevaadet Tallinna telefonivõrgu arengust		Post. Jänkimees	336
1887—1937. J. Martens	189		
Tall. tel.-v. hällip. E. Vabariigis. V. Laak.	197		
Autom.-keskjaam. Tall. ja Nõmmel. A. Otto.	201		
Tall. t.-v. kaabli- ja õhuvõrgu areng. R. J.	212		
Tall. t.-v. rikebüroo tegevusest. V. S.	219		
Mõnusus ja soodustusi telefoni tarvita-			
misel. A. Kannes	225		
Tallinna telefonivõrgu töörakendus	231		
Automaat-telefonikeskjaama organite tege-			
vus kõneühenduste võimaldamisel	234		
Telefon — telefoniimene — telefonitarvi-			
taja. A. Merilaid.	240		
Lõppsõna	242		
Jooni ja samme Tallinna telefonivõrgu			
arengus. J. Martens	305		
Üleskutse 1905. a. sündmuste kaasaegse-			
tele. Jul. Bleyer	315		
Morse telegraaf 100-aastane. Almer	321		
5. Postiuudiseid välismaalt.			
Inglismaalt	12, 37, 59, 85, 166, 312, 318		
Inglismaalt	12, 37, 59, 35, 166, 312, 338		
Prantsusmaalt	37		
Saksamaalt	37, 60, 107, 141, 167, 312		
Hispaaniast	38		
Hollandist	38, 86		
Brasiiliast	39		
Nõukogude-Venest	39, 338		
Uus-Meremaalt	39, 60, 166		
Ungarist	59, 331		
Bulgaariast	59		
Rumeeniast	60, 166, 339		
Kreekast	60		
Norrast	60, 107		
Iirist	60, 338		
Rootsist	60		
Ameerika-Ühendriikidest	60, 167, 314, 339		
Indiast	86		
Šveitsist	86, 148, 168		
Rahvusvahelised korteriüürid	87		
Pudelipost	87		
Taanist	107		
Kanadast	107		
Läti postit. h.-laenukassa selts. Esp. servo	109		
Islandist	166		
Tšehhoslovakkia	166, 313		
Hiinast ja Jaapanist	168		
Austriast	314, 339		
Statistikat	38		
Hädaohte telegraafide troopikas. „L. Inter.“	43		
6. Ilukirjandus			
Langeb täheke S. P.	10		
Pildike Nõukogude-Vene elust	13		
Kolmekuningal. Eo	14		
Härä abilise segatud uni. —u.	14		
Peakosolek. X.	27		
Villem Vasknõobi viimane unenägu	31		
7. Juubelid, sünnipäevad, aktused			
Märt Ruubel 60-aastane. S. P.	17		
M. Ruubeli austus-aktus. S. P.	18		
Jüri Soosaar 50-aastane.	19		
J. Martinson 10 a. kutseüh. keskjuhatuses	29		
A. Küt 30 a. postiteenistuses	43		
J. Nestor 25 a. postiteenistuses	67		
V. Soopan 25 a. postiteenistuses	67		
A. Toomra 35 a. postiteenistuses	67		
T. Märtson 35 a. postiteenistuses	67		
J. Martens 35 a. postiteenistuses	90		
Inspektor O. Pull 50-aastane	00		
Juubeleid ja sünnipäevi	90		
J. Martens 35 a. postiteenistuses	105		
F. Avilo 35 a. teenistusjuubel S. P.	107		
Juuniku juubilare	110		
Sünnipäevi Tartu peres. Vana Endu Päit	131		
Juubeleid juulis ja augustis	131		
K. Böstrov 50-aastane	159		
A. Pitka 50-aastane	171		
Tallinna telefonivõrgu 50 a. juubel	171		
K. Ebrok 25 a. postiteenistuses	171		
Juubilare oktoobris	171		
August Alle teenistusjuubel	303		
Tallinna telefonivõrgu juubeliaktus	311		
Jaak Tumm'a 35-a. teenistusjuubel. —na.	311		
Hendrik Vahe 25 a. postiteenistuses	315		
Mart Elving 40 a. postiteen. —et.	330		
Karl Kurvits 30 a. postiteenistuses	331		
8. Mitmesugust			
Tänuavaldus	4		
Küsimusi ja vastuseid	8		
„Postisarve“ artikleid välisajakirjades	12		
Loetut, nähtut, kuuldot	35		
IV Eesti Filatelistide Päev. Jul. Bleyer	104		
Jakob Martinson †. J. K.	135		
Lugejaile. Toim.	140		
Külalised Soomest. J. B.	141		
10 päeva Saaremaal. M. Mõnaste	143		
Oma kodu fond	163		
Võhiku arvamus p.-mark. korjam. Erpolane	165		
Punktist punktini	315		
Soove aastavahetusel. Jaan Uustalu	319		
Koigi minevikus ja olevikus. —rk—	324		
9. Nalju			
Nende uueaasta-öö unenägusid	13		
Tembeldamispakk naerab. Sass Saeveski	58		
Telegrafistid omavahel	87		
Päike rahakapi kallal	142		
Kaugekõne. Rv.	314		
Naljapost	332		
Rõõvlid. Rv.	333		
Prantsuse telefoninalju „Gringoire“	334		
Postitalunik unustas nime. Postipoiss	334		
„Teatan alandlikult, et liigun.“ Postipoiss	335		
Naise juurde tuli külaline	335		

NAISTE JA MEESTE

VIHMAKUUBESID,
kummist ja impregn.
KALOSSE,
VIHMAVARJE,
VAHARIET,
JUTEVAIPU,
LINOLEUMI
ja
PUDUKAUPA

soovitab suures valikus

KULL'I ÄRI

TALLINN, VANA POSTI 8

Osamaks võimaldatud

Orderid saadaval Tallinna pea-
postkontoris prl. K. Avloilt.

A/S. H^Y Moser & K^O

TALLINN, PIKK 19. TELEF. 437-47

Soovitab rikkalikumas valikus: tasku- ja käekelli
maailmakuulsa H-y Moser & C vabrikust Le
Locle Schveitz. Seina-, laua- ja äratuskelli

Kette ja käevõrusid, kuld- ja hõbeasju
Parimat Rootsi kristalli

**Jällemüüjalle meie oma kellid müü-
giks ei anna, mispärast neid meie
ainult juurest saab**

TARVITAGE MEESTERAHVA SÄRKE

Poka

MÄRGIGA – VALMISTATUD INGLISE
MATERJAALIST – HINNAD ODAVAD!

Saadaval:

„Uus Jockey Club“

Viru tn. 1

Kõiki kodu- ja välismaa
RIIDEKAUPU
INGLIS MAGASIN
H. GUTKIN
Tallinn, Viru 4, tel. 436-46

„TERASTALD“

on vastupidavam ja veekindlam saapatald maailmas! – „Terastallaga“ jalanõude kandmine on mugav ja **hoiab kokku hulga raha ning väldib palju meelehärma**, kuna need ei vaja uuesti tallutamist. Ka ilma kalossideta alati soojad ja kuivad jalad!

Suur valik moodsamaid jalanõusid!

Soodus maksmisviis – järelmaks kuni 3 kuud.
Ordereid annab K. Vatsel.

Ainumüük: **„TERASKING“**
Vana-Posti tän. 8, 1. trepp.

Ostame eesti

postmarke

Margiäri „UNICA“

Dunkri tän. 7, Tallinn
Tel. 465-39

UUS EESTI

*pakub iga päev palju tar-
vilikku ja huvitavat kodu-
ning välismailt*

Teie oma huvides on igapäev lugeda „Uus Eesti“

SUURES VALIKUS: välis- ja kodumaa
kleidi-, mantli- ja ülikonna riideid, aknakardi-
naid, põrandavaipu, vateeritud, villaseid ja
tüll-voodivaipu, igasuguseid pesu- ja linariideid

soovitab

JULIUS ROSING

Tallinn, Suur Karja 11. Telefon 445-84

MÜÜK 6-KUULISE JÄRELMAKSUGA

Orderid saadaval Tallinna Peapostkontoris prl. K. Avloi'lt.